

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi/
Journal of Travel and Hospitality Business
Cilt/Vol:19(3),Yıl/ Year: 2022, ss/pp, 444-468
Gönderim Tarihi/ Received: 21.07.2022
Kabul Tarihi /Accepted: 07.10.2022
DOI: 10.24010/soid.1146652

Araştırma Makalesi/ Research Article

Rekreatif Faaliyetlerin Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri Üzerindeki Rolü: Sapanca Örneği*

The Role of Recreational Activities on Complementary Accommodation Businesses: The Case of Sapanca

Meliha Sena YILDIRGAN

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya, Türkiye
E-posta: m.senayildirgan@gmail.com

Prof.Dr. Orhan BATMAN

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Turizm Fakültesi, Sakarya, Türkiye
E-posta: obatman@subu.edu.tr

Öz

Çalışmanın amacı, glamping, kamping, bungalov, villa vb. tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesinde rekreatif faaliyetlerin bir rolünün olup olmadığını yöneticilerin görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır. Tamamlayıcı konaklama işletmeciliği konusunun ulusal alanyazında yeterince yer bulamadığı görülmektedir. Bu bakımdan ortaya konulan çalışmanın alanyazına katkı sağlaması hedeflenmektedir. Sapanca destinasyonu örneğinde yapılan araştırmanın saha verileri nitel yaklaşımla elde edilmiştir. Çalışmanın amaçları doğrultusunda Sapanca'da faaliyet gösteren 18 adet tamamlayıcı konaklama işletmesi yöneticisi ile mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde Maxqda nitel analiz programı kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesinde rekreatif faaliyetlerin rol oynadığı saptanmıştır. Bununla birlikte işletmenin tekrar tercih edilmesinde fiziksel açıdan rekreatif faaliyetlerin rolünün arka planda kaldığı görülmektedir. Yani Sapanca'daki söz konusu işletmelere yönelik turistik talebin yeniden ziyaret etme davranışında şehrin doğası ve sakinliği ön plandadır. Uzun süreli konaklamalarda ise fiziksel aktivitelere yönelik rekreasyon ihtiyacı duyulduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Rekreasyon Faaliyeti, Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri, Turizm, Sapanca.

Abstract

The aim of the study is to establish whether there is a role in the preference of complementary accommodation establishments such as glamping, camping, bungalov, villa, etc. in the eyes of the administrators. Supplemental accommodation management is not likely to have enough space in the national literature. In this regard, the work is intended to contribute to the writing of the field. The field data for the study, which is based on samples of slingshot stamina, is obtained by qualitative approach. For the purposes of the study, interviews were conducted with 18 supplementary accommodation business managers operating in Sapanca. Maxada intel analysis program used to analyze the data. According to the results of the research, the preference for complementary accommodation in Sapanca involved reactive activities. However, the role of physically reactive activities appears to be taking a back seat to the business's reselection. So the nature of the city and the serenity of the city lies at the forefront of revisiting the demand for these kinds of businesses in Sapanca. Long-term accommodation has been determined to require recreation of physical activity.

Key Words: Recreation, Recreational activity, Complementary accommodation management, Tourism, Sapanca.

**Bu çalışma, Meliha Sena YILDIRGAN'ın Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde kabul edilmiş olan 'Rekreasyon Alanlarının ve Faaliyetlerinin Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri Üzerindeki Rolü: Sapanca Örneği' adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.*

Extended Summary

Purpose

The aim of the study is to establish whether there is a role in the preference of complementary accommodation establishments such as glamping, camping, bungalow, villa, etc. in the eyes of the administrators.

Background

There is no absolute consensus on classifying accommodation establishments. Hotels are categorized by various authors according to different criteria. Accommodation businesses by classification;

1. Traditional Hospitality Businesses: Hotels

2. Complementary Accommodation Businesses: Holiday villages, motels, campings, hostels, hot springs and springs, apart hotels, mobile hotels and floating hotels, oberjs, hostels, furnished apartments, chalet-villas and bungalows, timeshare properties, etc. (Batman, 2015).

The recreation expression, expressed as "all activities undertaken for the purpose of evaluating free time" (Turkay, 2015), is a collection of socially accepted, voluntary activities that refresh the body and spirit of the participant in free time (Orel & Yavuz, 2003). Free time has become an important time for individuals today. The reactive activities known as activities in this time period are essentially free-will and are intended to help individuals regenerate (Kement & Batga, 2016). In Akyurek's work (2016), recreational activities in a stationery constitute a customer loyalty to that destination and allow local tourists to revisit destiny. According to Calik and Akgun (2019), population density increases in Sapanca during the summer and on the weekends. Sapanca is thought to have been able to attract tourists to Sapanca even on weekends because it is located close to major cities such as Istanbul. According to Yıldırgan vd. (2020), Sapanca is a county that has developed in recent years to become one of the most popular day trips or weekend holiday destinations. Similar to this development, each day more and more tourists from the Middle East and Arab countries are coming to Turkey. Arab tourists are attracted to the area during almost every period of the year, especially during spring and summer.

Method

The field data for the study, which is based on samples of slingshot stamina, is obtained by qualitative approach. The universe of research consists of the managers of the complementary accommodation business in the Sapanca area. An example of the study is the 18 managers reached in the Sapanca area.

Findings

The preference for complementary accommodation in Sapanca is a major factor. Other factors include: comfortable accommodation, natural environment, remote city life, pool-jacuzzi-fireplace features, indoor and isolated, a unique peace of mind, positive reviews on online sales channels, and Lake Sapanca. The majority of participants believe that recreational activities are preferential. During the stay, guests perform activities such as ATV safari, trekking, and spending time in recreational spaces.

It is among the findings that visitors to Sapanca have a high awareness of their recreational spaces and activities. Once in Sapanca, guests prefer a supplementary accommodation business, and revisit their next voyage. The role of recreation activities is in the background, as is the preference for the complementary accommodation business in Sapanca. One participant also stated that calm prevails rather than activities, while another participant stated that activity plays a role in long-term stays.

Tourist demand for the business is most frequent in the spring-summer season, long holiday periods and winter, while there are participatory opinions on special days and high demand throughout the year. In addition, one participant stated that the demand for tourists increased over the weekends, while another attendee noted that the numbers increased depending on options and prices. Participants agreed that Sapanca had several opportunities for recreation, but was unable to provide sufficient efficiency. Participants have also stated that facilities can be improved, have an improved recreation network, have high recreation potential and can be diversified by density. One participant noted that Sapanca's recreation facilities were not adequately advertised, while two participants expressed two different views that the service was inadequate and that there were no interesting activities. Participants have suggested that the development of water sports, conservation of nature, the creation of new tracks in Sapanca would improve tourist recreation. There are also differences in government investment and work, nature tour events in the highlands, increasing child playgrounds and encouraging guests to hike the country. In addition, one participant noted the awareness of the Sapanca community and its artisans about tourism, while one participant suggested that the Sapanca guide corners be built.

Results

According to the results of the research, recreational activities were found to have played a role in favoring complementary accommodation establishments in Sapanca. However, it appears that the role of recreational activities in reselecting the business remains in the background. In other words, the nature and tranquility of the city is at the forefront of the renewed demand for tourists for such businesses in Sapanca. Long-term accommodation has been determined to require recreation.

1. Giriş

Turizm sektörü çağımızın en dinamik ekonomik sektörlerinden birisidir (Somuncu ve Karadeniz, 2004: 174). Özellikle de gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelere özgü kalkınmada önemli bir şans olarak görülmektedir. Dünyada devamlı kendini geliştiren bir sektör durumuna gelen turizm, pek çok ülkenin gelir kaynaklarından biri konumunda olup, hatta başını çekmektedir. Turizm sektörünün bir diğer önemli özelliği ise çarpan etkisiyle, kendisiyle bağlantı içerisinde olan diğer sektörleri harekete geçirmesidir. Örnek olarak; bir restoranda sunumu yapılan ürünlerin tarım, nakliye ve gıda gibi başka sektörleri etkilemektedir (Göksu ve Somuncu, 2018).

Ulaşım hizmetleri ve teknolojiye yaşanan değişimler, seyahat özgürlüğü, boş zaman artışı ve bireylerde turizm bilincinin oluşması gibi sebeplerle turizme olan talep artış göstermektedir. Geçmişten günümüze turizme katılım sağlayan kişi sayısı devamlı olarak yükselmiştir. 1950 senesinde 25 milyon olan uluslararası turist rakamı 2019 senesine varıldığında 1,5 milyara erişmiştir. Bu rakamın 2030 yılına varıldığında 1,8 milyara ulaşacağı yönünde tahminler bulunmaktadır (Göksu, 2020).

Rekreasyon ve turizm benzer iki kavram olup aynı zamanda birbirlerinden beslenen serbest zaman aktiviteleridir. Turizm, bir rekreasyonel etkinlik ve bu etkinlikle ilişkili her şeyin sentezidir. Bu etkinlikler insanların türlü alanlara seyahat

etmesi ve bu alanlarda konaklamaları ile meydana gelmektedir. Turizmin dinamik yönü olduğu gibi bir de statik yönü bulunmaktadır. Dinamik yönünü bir yerden diğer bir yere yapılan seyahatler, statik yönünü ise konaklama faaliyetinin oluşturduğu bilinmektedir (Adıgüzel, 2019). Tüm dünyada görüldüğü gibi Türkiye'de de son senelerde turizm ve rekreasyon alanında büyük bir değişim meydana gelmiştir. Artık bireyler doğa ile iç içe, kültürel ve doğal kaynakları odak noktasına alan turizm çeşitlerine yönelmektedirler (Rüzgar, 2016).

Tamamlayıcı konaklama işletmesi, içerisinde kullanıcıların asgari gereksinimlerini karşılayacak şekilde eşya ile donatılmış gayrimenkuller olarak tanımlanmaktadır (Demir, 2015). Sapanca'da son dönemlerde tamamlayıcı konaklama işletmelerine olan turizm talebi büyük bir artış göstermiştir. Turizmin hızlı şekilde gelişmesi ve artan konaklama ihtiyacı Sapanca'da villa ve bungalov tipi butik konaklama türünde 755'ten fazla işletmenin, 1.200 civarında bungalov tipi yapının oluşmasını beraberinde getirmiştir (<https://www.sapanca.info>, 2022). Aynı zamanda Sapanca'nın rekreatif faaliyetler açısından elverişli bir destinasyon olması, bölgedeki tamamlayıcı konaklama işletmelerini tercih eden turistlerin ziyaret nedenleri arasında rekreasyon faaliyetlerinin rolünün ölçülmesini önemli kılmaktadır. Bir diğer husus rekreasyon faaliyetlerinin ileriye dönük olarak da Sapanca turizminde önemli bir rol oynayacağı düşünülürse konuya yönelik araştırmalar önem arz etmektedir. Bu konuda Sapanca özelinde daha önce çalışılmış bir araştırmaya rastlanılmamış olması araştırmacının özgün değerini oluşturmaktadır.

Araştırmanın temel amacı glamping, kamping, bungalov, villa vb. tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesinde rekreatif faaliyetlerin bir rolünün olup olmadığını yöneticilerin görüşleri doğrultusunda ortaya koymaktır. Bu kapsamda yapılan çalışmanın öncelikle literatür boyutu irdelenmiş, akabinde saha verilerinin analizinden elde edilen bulgular tartışılmış ve sonuçlar ortaya konulmuştur.

2. Literatür

Konaklama işletmelerinin sınıflandırılmasında mutlak bir uzlaşma yoktur. Oteller, çeşitli yazarlar tarafından değişik kriterlere göre kategorize edilmiştir. Bir sınıflandırmaya göre konaklama işletmeleri;

Geleneksel Konaklama İşletmeleri: Oteller

Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri: Tatil köyleri, moteller, kampingler, pansiyonlar, kaplıca-ılıca ve içmeler, apart oteller, gezer otel ve yüzer oteller, oberjler, hosteller, möbleli daireler şale-villa ve bungalovlar, devre mülkler vb. olarak sınıflandırılmıştır (Batman, 2015).

Ölçek Bakımından Sınıflandırma (Ducas,1981):

- 25'den az odaya sahip olan çok küçük oteller
- 25-99 odaya sahip olan küçük oteller
- 100-299 odaya sahip olan orta büyüklükteki oteller
- 300 ve daha fazla odaya sahip olan büyük oteller

Karşılıklı Konaklama Gereksiniminin Türü Bakımından Sınıflandırma (Oral, 2005):

- Merkezi oteller
- Resort oteller
- Şehir dışı otelleri
- Havaalanı otelleri
- Konut otelleri
- Yüzer oteller

Faaliyet Tiplerine Göre Sınıflandırma (Öztekin ve İlhan, 1994):

- Bütün yıl faaliyet gösteren konaklama işletmeleri

- Mevsimlik konaklama işletmeleri

Gelişme Aşamaları Bakımından Otellerin Sınıflandırılması (Olalı ve Korzay, 1993):

- Lüks oteller
- Vasat oteller
- Yan konaklama tesisleri

Yönetim Tiplerine Göre Sınıflandırma (Öztekin ve İlhan,1994):

- Ticari amaçlı konaklama işletmeleri
- Sosyal amaçlı konaklama işletmeleri

Tablo 1: Turizm Tesislerinin Yasal Olarak Sınıflandırılması

1.Asli Konaklama Tesisleri	Oteller
	Bir yıldızlı oteller
	İki yıldızlı oteller
	Üç yıldızlı oteller
	Dört yıldızlı oteller
	Beş yıldızlı oteller
	Moteller
	Tatil Köyleri
	Pansiyonlar
	Kampingler
	Apart Otel
2.Gastronomi Tesisleri	Hosteller
	Butik Oteller
3.Sağlık Tesisleri	Özel Konaklama Tesisleri
	Gastronomi Tesisleri
4.Spor Tesisleri	Termal Tesisler
	Sağlıklı Yaşam Tesisleri
5.Kongre ve Rekreasyon Tesisleri	Spor Tesisleri
	Golf Tesisleri
	Kış Sporları Mekanik Tesisleri
6.Kırsal Turizm Tesisleri	Kongre ve Sergi Merkezleri
	Eğlence Merkezleri
	Günübirlik Tesisler
7.Bileşik Tesisler	Kırsal Turizm Tesisleri
	Kampingler ve Konaklama Amaçlı Mesire Yerleri
	Turizm Kentleri
8.Diğer Tesisler	Turizm Kompleksleri
	Tatil Merkezleri
	Mola Noktaları
	Personel Eğitim Tesisleri
	Özel Tesisler

Kaynak: (Resmi Gazete, 2019)

COVID-19, özellikle turistlerin seçtiği seyahat eğilimlerini ve turizm taleplerini etkilemiştir. McKinsey ve Company (2020), Aydın ve Doğan (2020) ve Yenişehirlioğlu ve Salha (2020) tarafından yapılan çalışmaların bulguları da bu neticeyi desteklemektedir. COVID-19'dan sonra bireylerin tur programlarına yönelik eğilimleri azalma göstermiştir. Turistlerin seyahate yönelmelerinde genel bir azalma olmasına karşın, açık alan ve doğa turizmi etkinliklerine katılım sağlama eğilimleri artmıştır (Kabadayı ve Kardeş, 2020). Daha sakin ve kalabalık olmayan kentlere ve

COVID-19'dan daha az etkilenmiş lokasyonlara duyulan ilgi artmıştır. Öyle ki virüse karşı alınması gereken önlemleri alan destinasyonların turistler tarafından daha çok tercih edileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla COVID-19'dan daha az etkilenen doğal alanlara sahip olan ve kalabalık olmayan bölgeler turizm potansiyelini güçlendirebilecek bölgeler olarak görülebilmektedir. (Kabadayı ve Kardeş, 2020). Daha önceki tatillerinde otel tercihinde bulunan kişilerin büyük ölçüde otellerden uzaklaşarak glamping, kamping, bungalov veya hobbit evleri gibi kalabalıktan uzak ve yalnız başına zaman geçirip sosyal mesafeyi koruyabilecekleri faktörlere yönelme tercihinde buldukları ifade edilmektedir (Yenişehirlioğlu ve Salha, 2020). Tamamlayıcı konaklama işletmesi konukların kendi olanaklarıyla geçedeği işletmelerdir. Diğer bir deyişle konukların yeme içme de dahil olmak üzere çeşitli ihtiyaçlarını genellikle kendilerinin karşıladığı konaklama işletmeleridir (Kemer, 2013). İlgili literatürde tamamlayıcı konaklama işletmesi kavramı yerine kullanılan kısa süreli kiralanan konut, yardımcı konaklama işletmesi, ev turizmi vb. gibi kavramlar da yer almaktadır (Yıldırgan ve Bilgiçli, 2021). Midgett vd., (2018)'ne göre tamamlayıcı konaklama işletmeleri, otellere göre daha az atık üreten, daha az enerji ve kaynak tüketen, daha sürdürülebilir bir model olmanın yanı sıra kullanıcılar arasında sosyal ağları güçlendiren bir alternatif olarak görülmektedir.

“Serbest zamanı değerlendirme amacıyla girilen etkinliklerin tümü” olarak ifade edilen (Türkay, 2015) rekreasyon ifadesi serbest zamanda gerçekleşen, katılan kişinin bedenini ve ruhunu yenileyen, sosyal yönden kabul görmüş, gönüllülük özüne dayalı etkinlikler bütünüdür (Orel ve Yavuz, 2003). Türk Dil Kurumu'na göre (2020) kişilerin serbest zamanlarında, gönüllü olarak katılım sağladıkları spor ve eğlence amaçlı faaliyetler’ olarak tanımlanan rekreasyon ifadesi, ulusal ve uluslararası literatürde ‘serbest zamanda gerçekleştirilen etkinlik’ olarak açıklanmaktadır (Öztürk ve Aydoğdu, 2012). Kişiye yenilik ve canlılık katan bir süreç olarak da belirtilen (Torkildsen, 2005) rekreasyon ifadesinin sosyalleştirici gücü de vardır (Yağmur ve İçigen, 2016). Serbest zaman kelimesi en temel anlamıyla bireyin, iş, çalışma, uyku ve ev işlerinden sonra özgürce kullanabileceği zaman dilimidir (Broadhurst, 2001). Serbest zaman günümüzde bireyler için oldukça önemli olan bir zaman dilimi haline gelmiştir. Bu zaman diliminde yapılan etkinlikler olarak bilinen rekreatif faaliyetler esasında hür irade güden ve bireylerin kendilerini yenilemelerini amaçlayan bir özellik taşımaktadır (Kement ve Batga, 2016).

Akyürek (2016)'in çalışmasında bir destinasyondaki rekreasyon faaliyetleri o destinasyona yönelik bir müşteri sadakati oluşturmakta ve yerli turistlerin destinasyonu yeniden ziyaret etmesini sağlamaktadır. Çalık ve Akgün (2019)'e göre Sapanca'da yaz aylarında ve hafta sonlarında nüfus yoğunluğu artmaktadır. Sapanca'nın konum olarak İstanbul gibi büyük şehirlere yakın olması nedeniyle hafta sonları dahi Sapanca'ya turistik talebi çekebildiği düşünülmektedir. Yıldırgan vd., (2020)'ne göre Sapanca, son yıllarda en popüler gününbirlik gezi veya hafta sonu tatil destinasyonlarından biri olma yolunda gelişimini sürdüren bir ilçedir. Bu gelişmeye benzer olarak her geçen gün Ortadoğu ve Arap ülkelerinden Türkiye'ye gelen turist akışındaki payını artırmaktadır. Bahar ve yaz ayları başta olmak üzere yılın hemen her döneminde Arap turistlerin bölgeye ilgisi dikkat çekmektedir. Sapanca'ya gelen misafirlerin katıldıkları bazı rekreasyon faaliyetlerine ise Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: Sapanca'daki Rekreasyon Faaliyetleri

Yürüyüş	Sapanca Gölü kenarında yürüyüş yapmak için müsait olan bütün alanlarda, bireyler serbest zamanlarını yürüyüş etkinliği yaparak değerlendirmektedirler (Duman ve Atalı, 2020).
----------------	---

Tablo 2'nin Devamı

Sportif olta balıkçılığı	Sapanca Gölü'nde rekreasyon hedefli bireysel ve gruplar şeklinde sportif olta balıkçılığı faaliyeti gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda göle kıyısı olan Sakarya ve Kocaeli şehirlerinde yer alan olta balıkçılığı dernekleri aracılığıyla Sapanca Belediyesi, Kartepe Belediyesi ve ilgili bakanlıkların da desteği ile geleneksel hale gelen uluslararası balık tutma müsabakaları organize edilmektedir (Duman ve Atalı, 2020).
Atv turları	Macera ve doğa severlere ATV safari turları düzenlenmektedir. Macera ve doğa severler, dağlardan göle uzanan ilginç ve çam ağaçlarıyla kaplı orman ve arazi geçişlerinde, atv turu rekreasyon etkinliklerine katılabilmektedir (https://guide.sapanca.com.tr , 2021).
Atla safari	Sapanca Gölü kenarında özel işletmeciler aracılığı ile rekreasyonel amaçlı atla safari turları organize edilmektedir (Duman ve Atalı, 2020).
Doğa fotoğrafçılığı	Doğa fotoğrafçılığı yaban hayatı, manzara, bitkiler, hayvanlar gibi doğa malzemelerini konu edinen fotoğrafçılık dalına verilen addır. Sapanca destinasyonu, eşsiz doğal zenginlikleri ve florası ile fotoğraf sanatçıları için açık hava stüdyosu olarak ifade edilmektedir (https://turizm.sapanca.bel.tr/ , 2021).
Kuş gözlemciliği	Sapanca Gölü, Türkiye'nin değerli kuş alanları arasındadır. Kıyılarında küçük sazlık alanları vardır. Sapanca Gölü'nde 1995 ve 1996 sayımlarında önemli sayıda su kuşu belirlenmiştir. Burada önemli türler içerisinde elmabaş patka, sakarmeke kuşları ve Macar ördeği yer almaktadır (https://kocaeli.ktb.gov.tr , 2021).
Bisiklet-koşu	Sapanca destinasyonunda bulunmakta olan Uzunkum bisiklet ve yürüyüş yolunda ve Sapanca Gölü kıyılarının koşu yapmaya uygun lokasyonlarında bireyler serbest zamanlarını koşu yaparak değerlendirmektedir (Duman ve Atalı, 2020).
Sapanca Gölü'nde kano gezintisi	Sapanca Gölü kıyısında pek çok tesis, kano hazırlıkları ve öğrenimi için müsait alanlar oluşturmaktadır. Sapanca Gölü, su seviyesi, derinliği ve diğer nitelikleriyle bu spora imkan sağladığı gibi meraklıların eğlenceli vakit geçirmesine katkıda bulunmaktadır (https://guide.sapanca.com.tr , 2021).
Kırkpınar sanat akşamları	Sapanca Kırkpınar sanat akşamları, 2007 senesinde başlayarak her sene ülkemizin Türk Pop Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Klasik Müziği'nde ön plana çıkmış sanatçıların konserleri, çocuk ve yetişkinlere özgü tiyatro oyunları, Flamenko, film ve dans gösterilerini tüm sanatseverlere sunmaktadır (https://guide.sapanca.com.tr , 2021).
Jeep safari	Jeep Safari; 4, 6, 8'er kişilik üstü açık 4x4 arazi jeep'leri ile benzersiz Sapanca manzaralarını keşfetmek, inişli çıkışlı tozlu topraklı parkurda bir serüven yaşamak, doğa ile bütünleşip asfalt yollardan ve kalabalıktan uzakta yapılan gününbirlik gezi ve turlardır (https://guide.sapanca.com.tr , 2021).
Trekking	Doğada bir noktadan diğer bir noktaya varmak hedefli yapılan, çoğunlukla hafif tempolu sportif yürüyüşlerdir (https://turizm.sapanca.bel.tr , 2021). Sapanca'da trekking, insanların tercih ettiği rekreasyon faaliyetleri arasında yer almaktadır.
Wakeboard	Yaklaşık 30 km. hızla seyreden tekne, arkasında iki büyük dalga bırakmaktadır. Bu dalgalara "wake" adı verilmektedir ve wakeboard yapan kişi bu iki dalgayı rampa gibi kullanarak atlayışlarını gerçekleştirmektedir (https://guide.sapanca.com.tr , 2021). Wakeboard Sapanca Gölü'nde gerçekleştirilen rekreasyon etkinliklerinden sayılmaktadır.

3. Yöntem

Araştırma yöntemi olarak, hedef kitlenin özellikleri ve çalışmanın konusu dikkate alınarak nitel araştırma yaklaşımı tercih edilmiştir. Nitel araştırma, gözlem, doküman analizi ve görüşme gibi nitel veri toplama metodlarının kullanıldığı, olayların ve algıların doğal ortamda bütüncül ve gerçekçi bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin takip edildiği araştırma olarak açıklanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Sapanca'da toplam 1.955 civarında tamamlayıcı konaklama işletmesi bulunmaktadır. Araştırma evreni Sapanca yöresindeki tamamlayıcı konaklama

işletmeleridir. Çalışmanın örneklemini ise, Sapanca yöresinde ulaşılan on sekiz tamamlayıcı konaklama işletmesi yöneticisi oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini oluşturmada tesadüfi olmayan örnekleme metotlarından birisi olarak bilinen kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Hız, maliyet ve örneklemin kolay ulaşılabilir olmasından dolayı bu örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Kolayda örnekleme, temel kütle içerisinde seçilecek örnek kesimin araştırmacının yargılarına tespit edildiği tesadüfi olmayan örnekleme metodudur (Malhotra, 2004; Aaker vd., 2007; Zikmund, 1997).

Araştırmanın *veri sağlama aracı* yapılandırılmış mülakat tekniğidir. Survey olarak da adlandırılan yapılanmış mülakatlarda kapalı uçlu sorular önceden belirlenmekte ve cevapları kategorize edilmektedir (Demir,2014). Mülakat formu, literatür taraması ve iki akademisyenden uzman görüşü alınarak ve örneklem ile yapılan ön görüşmeler sonucunda oluşturulmuştur. Demografik bilgilerin haricinde toplamda sekiz soru kullanılmıştır. Soruların hazırlanmasında yararlanılan ana kaynak Akyürek (2016)'in Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin Yurt içi Turizm Talebi ve Yeniden Ziyaret Etme Niyetine Etkisi: Bodrum Örneği adlı çalışmasıdır. Yapılandırılmış olarak düzenlenen sorular tamamlayıcı konaklama işletmesi yöneticilerine yöneltilerek mülakatlar yapılmıştır. Mülakatta kullanılan sorular aşağıdaki gibidir;

- Misafirlerinizin işletmenizi tercih etmesindeki sebepler olarak hangi faktörleri sayabilirsiniz? Bu faktörler arasında Sapanca'da bulunan rekreasyon alan ve faaliyetlerinin yer aldığını düşünüyor musunuz?
- İşletmenize gelen misafirler konakladıkları süre içerisinde serbest zamanlarını değerlendirmek için rekreasyon etkinliklerine katılıyorlar mı? Katılıyorsa bu etkinliklerin nelerden oluştuğu hakkında bir bilginiz var mıdır?
- Misafirlerinize serbest zamanlarını değerlendirmeleri için tesis içinde ya da dışında rekreasyonel faaliyetler sağlıyor musunuz? Sağlıyorsanız ne tür faaliyetlerden oluşmaktadır?
- Misafirleriniz Sapanca'da bulunan rekreasyon alan ve faaliyetleri hakkında öncesinde bir bilgiye/bilince sahip olarak mı geliyorlar?
- Misafirleriniz bir sonraki seyahatlerinde işletmenizi tekrar tercih ediyor mu? Tekrar tercih ediyorlarsa bunun üzerinde Sapanca'da katıldıkları rekreasyon faaliyetlerinin bir rolü olduğunu düşünüyor musunuz?
- İşletmenize yönelik turistik talep en çok hangi dönemlerde oluyor?
- Sapanca'nın rekreasyon olanakları hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Sizce Sapanca'da turistik rekreasyon çeşidinin gelişmesi için neler yapılmalıdır? Önerileriniz nelerdir?

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nin 29.04.2022 tarihli ve E-26428519-044-45827 sayılı etik kurulu kararıyla "Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri Üzerindeki Rolü: Sapanca Örneği" başlıklı çalışmasının etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir. Araştırmanın saha verileri 10 Kasım 2021- 25 Şubat 2022 tarihleri arasında Sapanca yöresinde faaliyet gösteren 18 adet tamamlayıcı konaklama işletmesinin yöneticisi ile derinlemesine mülakatlar yapılarak elde edilmiştir. Her bir görüşme ortalama 45-60 dakika sürmüştür.

Nitel bir *araştırmada geçerlik ve güvenilirliği* olumsuz yönden etkileyen faktörleri azaltmak veya ortadan kaldırmak hedefiyle araştırmacılar tarafından çeşitli tedbirler alınabilir (Aydın, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Alınabilecek tedbirler aşağıda sıralanmıştır.

Araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılık) sağlamak adına; araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan mülakat formunun hazırlık aşamasında ve uygulama aşaması öncesinde uzman görüşleri alınmıştır. Hazırlanan görüşme formu ile ilgili

olarak iki akademisyenin görüşleri alınmış, ardından yedi yönetici ile ön görüşme yapılmıştır. Uzman görüşlerinden ve ön görüşmeden toplanan veriler ışığında araştırmacı tarafından soruların anlaşılabilirliği, uygunluğu gibi unsurlar açısından form tekrardan incelenmiş ve gereken düzenlemeler yapılmıştır. Katılımcılarla yapılan mülakatlar sırasında yöneltilen sorulara ilişkin katılımcıların yanıtları yinelenerek teyit etmeleri istenmiş ve yanlış algılanan kısımlar varsa eşzamanlı olarak düzeltilmiştir. Gerçekleştirilen mülakatların öncesinde katılımcılara görüşmenin içeriği hususunda açıklamalar yapılmıştır. Katılımcıların yöneltilen sorulara verdikleri yanıtlar bulgular bölümünde doğrudan alıntılar biçiminde aktarılmıştır. İç geçerliği kısıtlayacak unsurlar arasında veri çeşitlenmesinin bulunmaması (yalnızca tek veri toplama aracının kullanılmış olması) gösterilebilir.

Dış geçerliği sağlamak için ise; veri toplama araçları, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi detaylı olarak açıklanmıştır. Bununla birlikte araştırmacının katılımcıları araştırmacının amacına katkı sağlayacak uygun kişilerden oluşmaktadır. Araştırmacının bulgularının tamamının yorum yapılmadan okuyucuya aktarılması araştırmacının iç güvenilirliğini arttırmaktadır. İç güvenilirliği sınırlayıcı faktörler arasında görüşmeler esnasında katılımcıların ses kayıt cihazı kullanılmasına izni olmaması ve dolayısıyla verilerin not tutma yöntemi ile kaydedilmesi gösterilebilir. Son olarak da sonuç ve bulgular kısımlarının tutarlı olup olmadığı kontrol edilmiştir. Böylece çalışmanın dış güvenilirliği artırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmacının bazı kısıtları vardır. Birincisi araştırma verileri yalnızca Sakarya ili içerisinde bulunan Sapanca destinasyonundaki tamamlayıcı konaklama işletmeleri ile sınırlıdır. İkincisi, Araştırma Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerini yöneten katılımcılar ile sınırlıdır. Üçüncüsü, araştırmacının yapıldığı dönemin COVID-19 pandemi sürecine denk gelmesi bazı katılımcılarla yüz yüze görüşmelerin ayarlanmasında güçlük oluşturmuş, görüşmelerin bazıları çevrimiçi ortamda (zoom, google meet vb.) gerçekleştirilmiştir. Dördüncü olarak ise misafirlere ilişkin görüşlerin yöneticiler tarafından belirtilmesidir.

Elde edilen *verilerin analizinde* MAXQDA programı kullanılmıştır. Nitel veri analiz tekniği olarak içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizi toplanan veri seti içerisinde verileri açıklayabilecek ilişkilere ve kavramlara sistematik bir şekilde ulaşılmasına olanak sağlayan bir analiz metodudur (Stone, Dunphy ve Smith, 1966; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu bakımdan nitel veri analiz programının kullanılmasıyla sözel verilerin rastgele ve tesadüfen değil, modern nitel araştırma desenleri ile analiz edilmesi sağlanmıştır (Kırcı Tekeli, 2020).

Veri analizi için görüşmelerden elde edilen notlar düzenlenerek Word dosyası halinde bilgisayar ortamına işlenmiş ve sistematik bir biçimde analiz edilmiştir. Kullanılan program araştırmacıya verileri kodlamada ve görselleştirmede önemli imkanlar sağlamaktadır. Bunun yanında bu tür programlar nitel verilerin analizinde güvenilirliği artırması yönünde katkı sağlamaktadır (Kırcı Tekeli, 2020).

Araştırma verilerinin analizi için öncelikle maxqda programı aracılığıyla bir kod sistemi hazırlanmıştır. Gerçekleştirilen derinlemesine mülakatlar neticesinde toplanan verilerin analizini yapabilmek amacıyla hazırlanan kod sistemine toplamda 247 kod girilmiştir. Bu kodların büyük kısmını, çalışmanın konusu olan "tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih sebepleri" oluşturmaktadır. En az kodlanan ise "tamamlayıcı konaklama işletmesinin tekrar tercih edilmesinde rekreasyon faaliyetlerinin rolü" konusudur.

Şekil 1: Kod Sistemi

Kod Sistemi		247
>	TEKRAR TERCİH ETME DAVRANIŞINDA REKREASYON FAALİYETLERİNİN ROLÜ	13
>	TAMAMLAYICI KONAKLAMA İŞLETMESİ TERCİHİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLER	45
>	SAPANCA'DAKİ REKREASYON ALAN ve FAALİYETLERİYLE İLGİLİ BİLİNÇ	14
>	TURİSTİK REKREASYONUN GELİŞİMİ İÇİN KATILIMCI ÖNERİLERİ	33
>	İŞLETME İÇİNDE VE DIŞINDA SAĞLANAN REKREASYON FAALİYETLERİ	40
>	İŞLETMEYE YÖNELİK TURİSTİK TALEBİN EN FAZLA OLDUĞU DÖNEM	23
>	KONAKLAMA SÜRESİNCE GERÇEKLEŞTİRİLEN REKREASYON FAALİYETLERİ	32
>	MİSAFİRLERİN İŞLETMEYİ TEKRAR TERCİH ETME DAVRANIŞI	16
>	REKREASYON ALAN VE FAALİYETLERİNİN İŞLETMENİN TERCİHİNDEKİ ROLÜ	14
>	SAPANCA'NIN REKREASYON OLANAKLARI HAKKINDA KATILIMCI GÖRÜŞLERİ	17

Araştırma nitel veri kaynakları yardımıyla hazırlandığı için, yapılan mülakatların analizinde kod-alt-kod bölümler modeli, kelime bulutu gibi betimleyici analizlerden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda, öncelikle çalışma sorularının çözümlenmesini kolaylaştıracak kategoriler ve bu kategorileri niteleyen alt kodlar belirlenmiştir. Oluşturulan kategorilerden temalara varılmıştır. Çalışmada on tane kategori ve beş tane tema yer almaktadır. Çalışma soruları ile eşgüdümlü bir şekilde oluşturulan kategorilerin temalara göre dağılımına Tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3: Kategorilerin Temalara Göre Dağılımı

Temalar	Kategoriler
Tamamlayıcı Konaklama İşletmesinin Tercihini Etkileyen Faktörler	Tamamlayıcı Konaklama İşletmesi Tercihine Etki Eden Faktörler Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin İşletmenin Tercihindeki Rolü
Rekreasyon Alan ve Faaliyetleri	Konaklama Süresince Gerçekleştirilen Rekreasyon Faaliyetleri İşletme İçinde ve Dışında Sağlanan Rekreasyon Faaliyetleri Sapanca'daki Rekreasyon Alan ve Faaliyetleriyle İlgili Bilinç
Tekrar Tercih Etme Davranışı	Misafirlerin İşletmeyi Tekrar Tercih Etme Davranışı Tekrar Tercih Etme Davranışında Rekreasyon Faaliyetlerinin Rolü
Turistik Talep	İşletmeye Yönelik Turistik Talebin En Yoğun Olduğu Dönem
Katılımcı Görüş ve Önerileri	Sapanca'nın Rekreasyon Olanakları Hakkında Katılımcı Görüşleri Turistik Rekreasyonun Gelişimi İçin Katılımcı Önerileri

4. Bulgular

Kod-alt-kod bölümler modeli kullanılarak alt kodların kodlanma sıklığı tespit edilmiş ve katılımcıların alt kodlara ilişkin ifadelerine yer verilmiştir. Kod-alt-kod bölümler modelinde alt kodların yanlarında parantez içerisinde yer alan sayılar ilgili kodun kaç kez kodlandığını ifade etmektedir. Burada katılımcıların ifadeleri model içerisinde doğrudan alıntılar şeklinde sunulmuştur ve her bir kategoriye ait kod-alt-kod bölümler

modelinin açıklamalarına ilgili şeklin altında yer verilmiştir. Bunun yanı sıra katılımcıların araştırma sorularına verdikleri yanıtlara ilişkin kelime bulutu da bu başlık altında yer almaktadır.

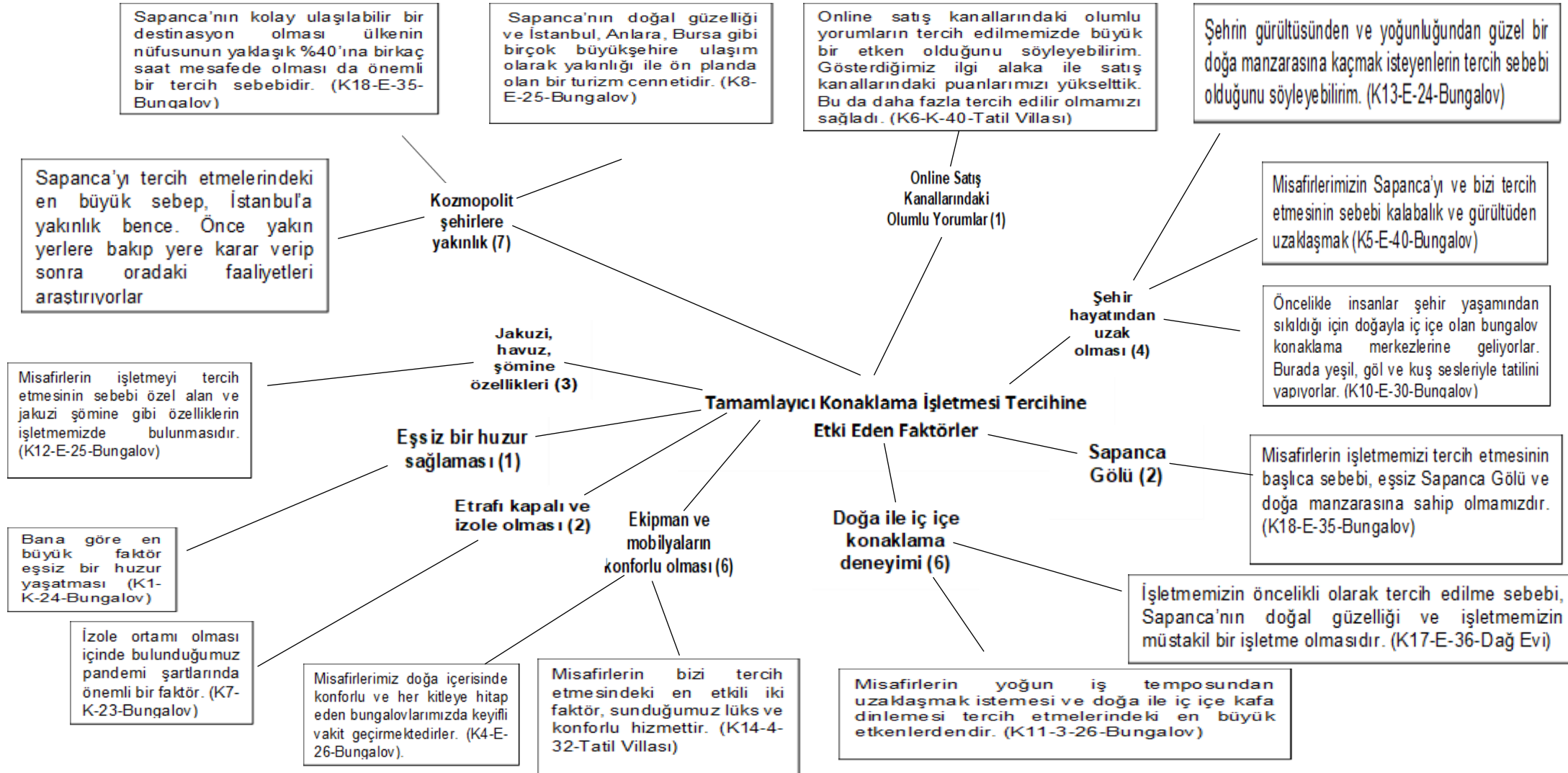
4.1. Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Mülakatlara katılan tamamlayıcı konaklama işletmesi yöneticileri K1, K2, K3...K18 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcıların yaş aralıkları 24-40 yaş aralığındadır. Eğitim durumlarına bakıldığında çoğunluğu üniversite mezunudur. İşletmelerinin türleri ağırlıklı olarak bungalovdur. Bunun yanında iki adet glamping, iki adet tatil villası, bir adet tiny house ve dağ evinden oluşmaktadır. Mesleki tecrübeleri ise 1 ile 4 yıl arasındadır. Demografik bilgilerin ayrıntıları Tablo 4'den izlenebilir.

Tablo 4: Görüşme Yapılan Tamamlayıcı Konaklama İşletmesi Yöneticilerine İlişkin Bilgiler

	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Durumu	İşletmesinin Türü	Mesleki Tecrübe	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi	Görüşme Yöntemi
K1	24	Kadın	Üniversite	Bungalov	1 yıl	10.11.2021	60'	Yüz yüze
K2	32	Erkek	Üniversite	Glamping	2 yıl	10.11.2021	55'	Yüz yüze
K3	28	Erkek	Lise	Glamping	2 yıl	11.11.2021	50'	Çevrimiçi Ortamda
K4	26	Erkek	Üniversite	Bungalov	2 yıl	15.11.2021	60'	Yüz yüze
K5	40	Erkek	Lise	Bungalov	1 yıl	17.11.2021	55'	Yüz yüze
K6	40	Kadın	Üniversite	Villa	4 yıl	20.11.2021	60'	Yüz yüze
K7	23	Kadın	Üniversite	Bungalov	1 yıl	25.11.2021	45'	Çevrimiçi Ortamda
K8	25	Erkek	Üniversite	Bungalov	3 yıl	05.01.2022	55'	Yüz yüze
K9	34	Erkek	Lise	Bungalov	3 yıl	05.01.2022	50'	Yüz yüze
K10	35	Erkek	Lise	Bungalov	2 yıl	06.01.2022	50'	Yüz yüze
K11	26	Erkek	Üniversite	Bungalov	3 yıl	07.01.2022	45'	Çevrimiçi Ortamda
K12	25	Erkek	Üniversite	Bungalov	3 yıl	10.01.2022	55'	Yüz yüze
K13	24	Erkek	Üniversite	Bungalov	2 yıl	15.01.2022	50'	Çevrimiçi Ortamda
K14	34	Erkek	Üniversite	Tatil Villası	1 yıl	17.01.2022	60'	Yüz yüze
K15	33	Erkek	Üniversite	Bungalov	1 yıl	04.02.2022	50'	Yüz yüze
K16	32	Erkek	Üniversite	Tiny House	1 yıl	06.02.2022	55'	Yüz yüze
K17	36	Erkek	Ortaokul	Dağ Evi	1 yıl	09.02.2022	60'	Çevrimiçi Ortamda
K18	35	Erkek	Üniversite	Bungalov	1.5 yıl	10.02.2022	60'	Yüz yüze

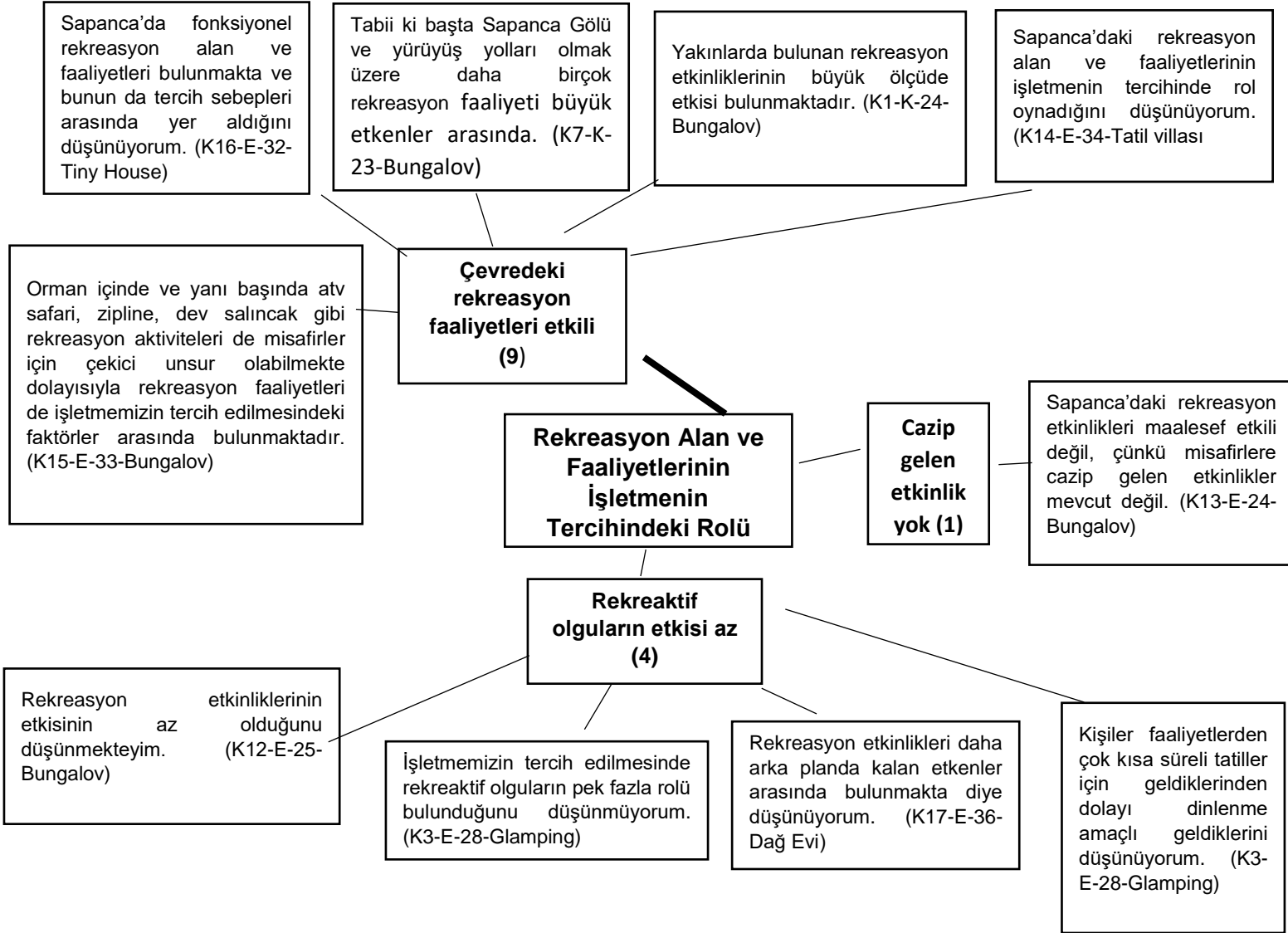
4.2. Tamamlayıcı Konaklama İşletmesi Tercihine Etki Eden Faktörlere İlişkin Bulgular

Şema 1: Tamamlayıcı konaklama işletmesi tercihi için etki eden faktörlere ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 1’de tamamlayıcı konaklama işletmesi tercihinin etki eden faktörlere ilişkin katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 1’deki ifadeler bakıldığında tamamlayıcı konaklama işletmesinin tercihinin etki eden faktörler “kozmopolit şehirlere yakınlık” (7 kez), “ekipman ve mobilyaların konforlu olması” (6 kez), “doğa ile iç içe konaklama deneyimi” (6 kez) “şehir hayatından uzak olması” (4 kez), “havuz-jakuzi-şömine özelliklerinin bulunması” (3 kez), “etrafı kapalı ve izole olması” (2 kez), “Sapanca Gölü” (2 kez), “eşsiz bir huzur sağlaması” (1 kez), “online satış kanallarındaki olumlu yorumlar” (1 kez) şeklinde kodlanarak belirlenmiştir. Tamamlayıcı konaklama işletmesi tercihinin etki eden faktörler kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere Sapanca’daki tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesindeki en büyük etken konumdur. Bunun yanında katılımcılar konforlu konaklama imkânı, doğal ortam, şehir hayatından uzak olması, havuz-jakuzi-şömine özelliklerinin bulunması, etrafı kapalı ve izole olması, eşsiz bir huzur sağlaması, online satış kanallarındaki olumlu yorumlar ve Sapanca Gölü gibi faktörleri tercih edilmelerindeki sebepler olarak ifade etmiştir.

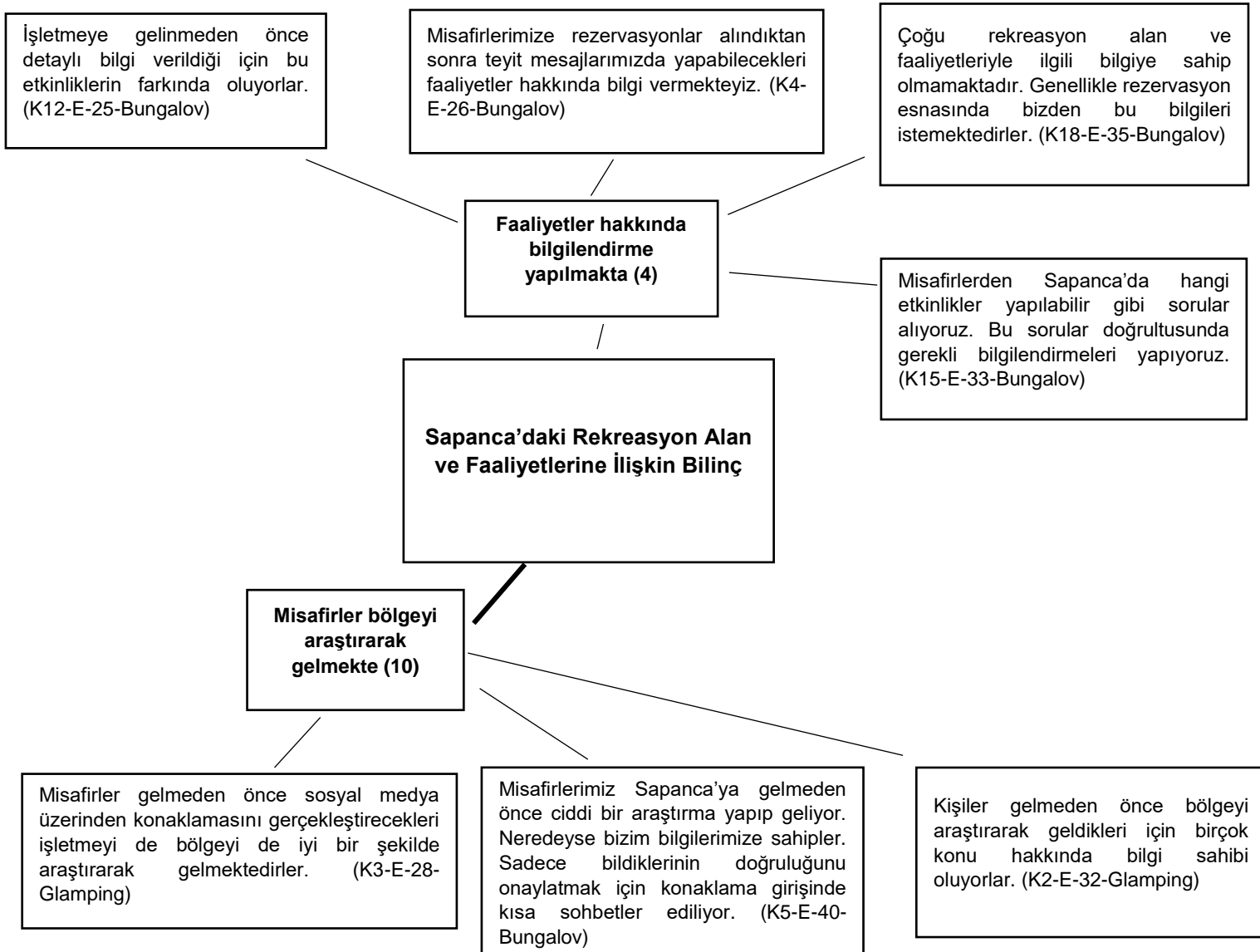
4.3. Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin İşletmenin Tercihindeki Rolüne İlişkin Bulgular

Şema 2: Rekreasyon alan ve faaliyetlerinin işletmenin tercihindeki rolüne ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 2’de rekreasyon alan ve faaliyetlerinin tamamlayıcı konaklama işletmesi tercihi üzerindeki rolüne ilişkin katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 2’deki ifadelerle bakıldığında rekreasyon alan ve faaliyetlerinin tamamlayıcı konaklama işletmesi tercihi üzerindeki rolü “çevredeki rekreasyon faaliyetleri etkili” (9 kez), “rekreatif olguların etkisi az” (4 kez), “cazıp gelen etkinlik yok” (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Rekreasyon alan ve faaliyetlerinin işletmenin tercihindeki rolü kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere katılımcıların çoğunluğu rekreasyon faaliyetlerinin işletmelerinin tercih sebepleri arasında yer aldığını düşünmektedir. Bunun yanı sıra bazı katılımcılar da rekreatif olguların işletmenin tercih sebepleri üzerinde pek etkili olmadığını yönünde görüş bildirmiştir. Bir katılımcı ise Sapanca’da misafirlerine cazip gelen etkinliklerin olmadığını belirterek işletmesinin tercih edilmesinde rekreasyon faaliyetlerinin bir rolü olmadığını açıklamıştır.

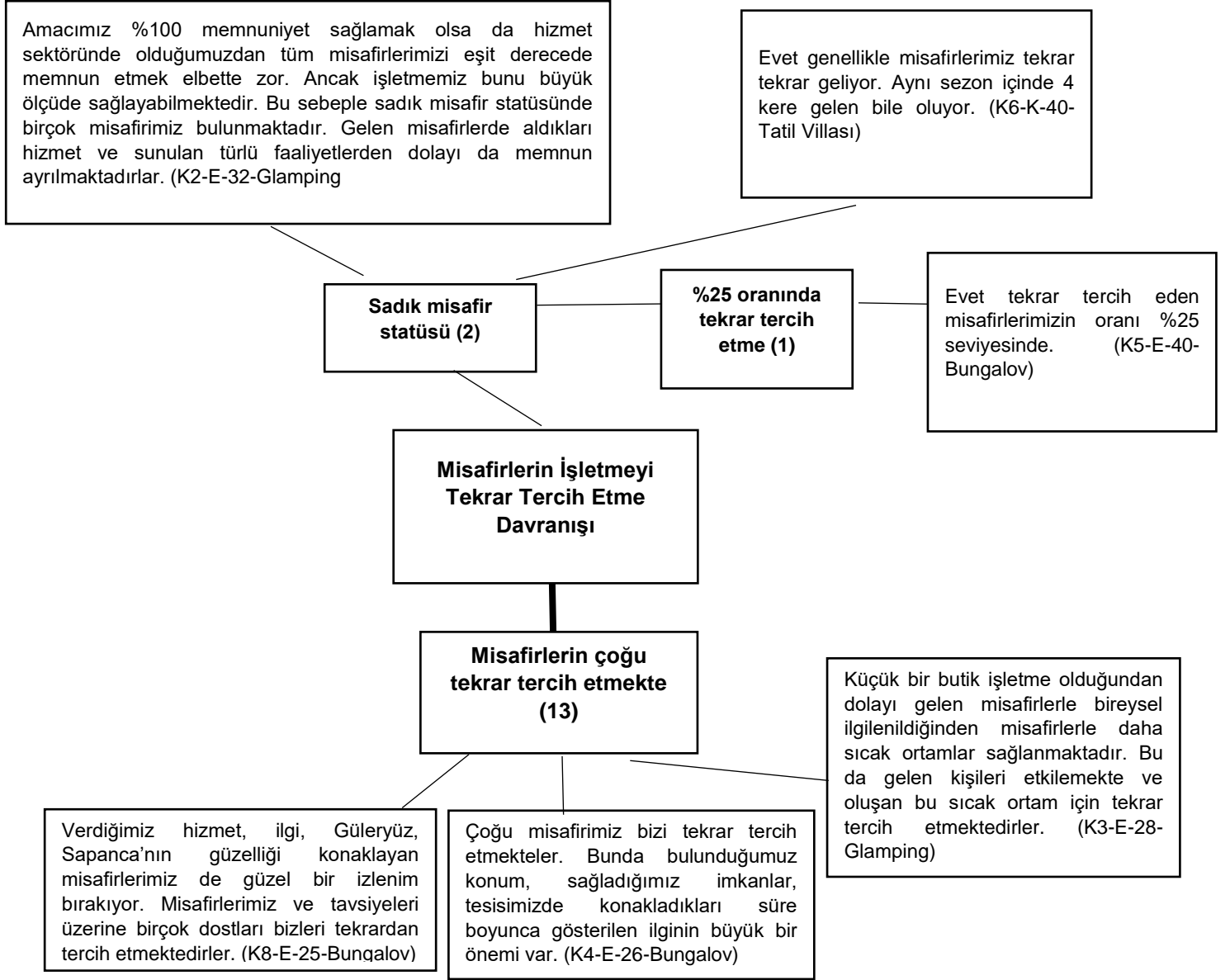
4.4. Sapanca’daki Rekreasyon Alan ve Faaliyetleriyle İlgili Bilince İlişkin Bulgular

Şema 3: Sapanca'daki rekreasyon alan ve faaliyetleriyle ilgili bilince ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 3'te Sapanca'daki rekreasyon alan ve faaliyetleriyle ilgili bilinç ilişkili katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 3'teki ifadelerle bakıldığında Sapanca'daki rekreasyon alan ve faaliyetleriyle ilgili bilinç "misafirler bölgeyi araştırarak gelmekte" (10 kez), "faaliyetler hakkında bilgilendirme yapılmakta" (4 kez) şeklinde kodlanmıştır. Sapanca'daki rekreasyon alan ve faaliyetleriyle ilgili bilinç kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere Sapanca'ya gelen misafirlerin rekreasyon alan ve faaliyetleriyle ilgili bilinci yüksektir.

4.5. Misafirlerin İşletmeyi Tekrar Tercih Etme Davranışına İlişkin Bulgular

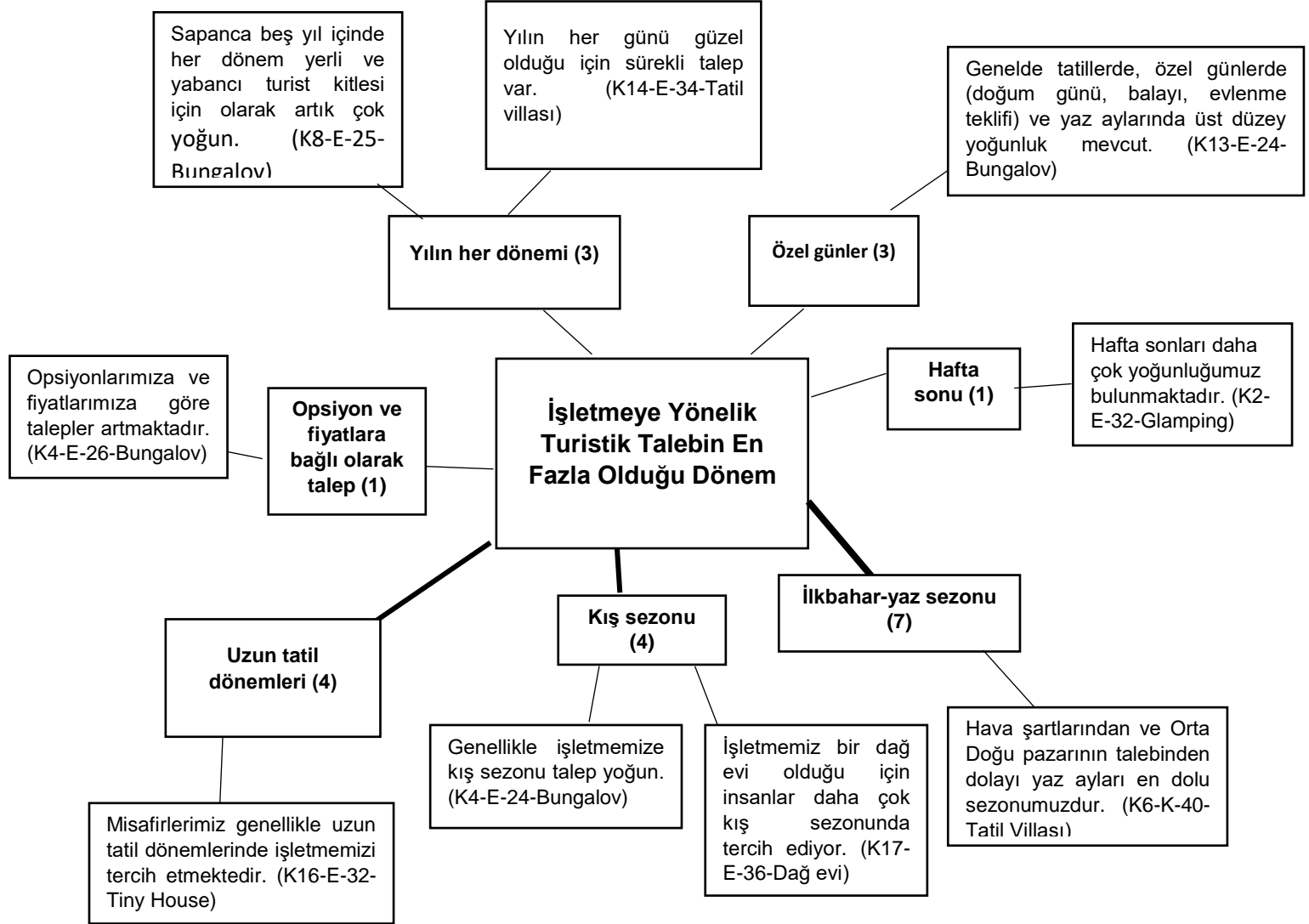

Şema 4: Misafirlerin işletmeyi tekrar tercih etme davranışına ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 4'de misafirlerin işletmeyi tekrar tercih etme davranışına ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli yer almaktadır. Şema 4'deki ifadelerle bakıldığında misafirlerin işletmeyi tekrar tercih etme davranışı "misafirlerin çoğu tercih etmekte" (13 kez), "sadık misafir statüsü" (2 kez), "%25 oranında tekrar tercih etme" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Misafirlerin işletmeyi tekrar tercih etme kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmesini bir kez tercih eden misafirler daha sonraki seyahatlerinde de tekrar tercih

etmektedir. Bunun yanı sıra iki katılımcı sadık misafir statüsüne sahip oldukları yönünde görüş bildirirken, bir katılımcı %25 oranında tekrar tercih edildiklerini belirtmiştir.

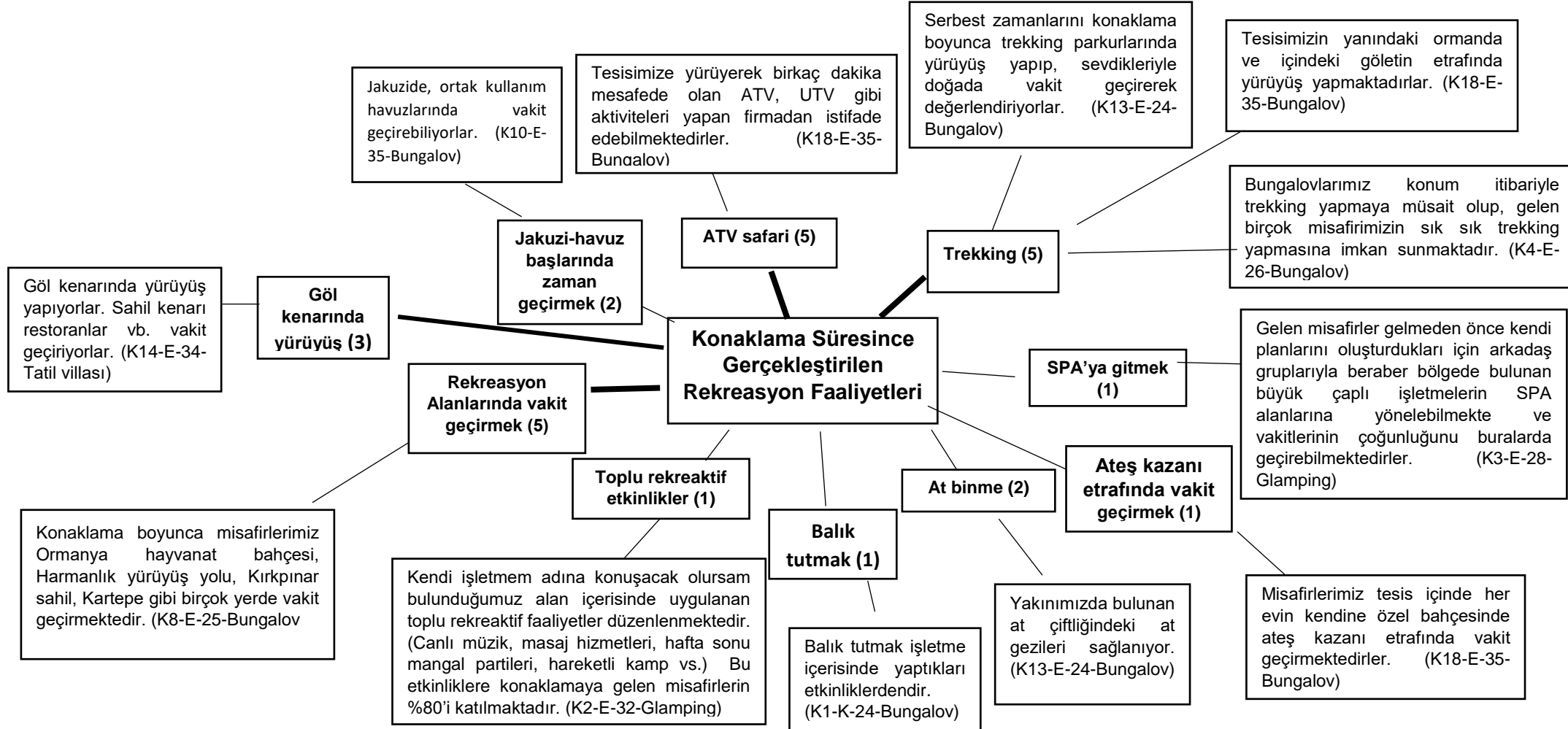
4.6. İşletmeye Yönelik Turistik Talebin En Fazla Olduğu Döneme İlişkin Bulgular

Şema 5: İşletmeye yönelik turistik talebin en fazla olduğu döneme ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 5'te işletmeye yönelik turistik talebin en yoğun olduğu döneme ilişkin katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 5'teki ifadeler bakıldığında işletmeye yönelik turistik talebin en yoğun olduğu dönem "ilkbahar yaz sezonu" (7 kez), "uzun tatil dönemleri" (4 kez), "kış sezonu" (4 kez), "özel günler" (3 kez), "yılın her dönemi" (3 kez), "hafta sonu" (1 kez), "opsiyon ve fiyatlara bağlı talep" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. İşletmeye yönelik turistik talebin en fazla olduğu dönem kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere turistik talebin en fazla olduğu zaman dilimi ilkbahar-yaz sezonu, uzun tatil dönemleri ve kış sezonu olmakla birlikte özel günler ve yılın her dönemi talebin yoğun olduğu yönünde katılımcı görüşleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra bir katılımcı hafta sonları turistik talebin arttığı yönünde görüş bildirirken bir katılımcı ise opsiyon ve fiyatlara bağlı olarak artış gösterdiğini ifade etmiştir.

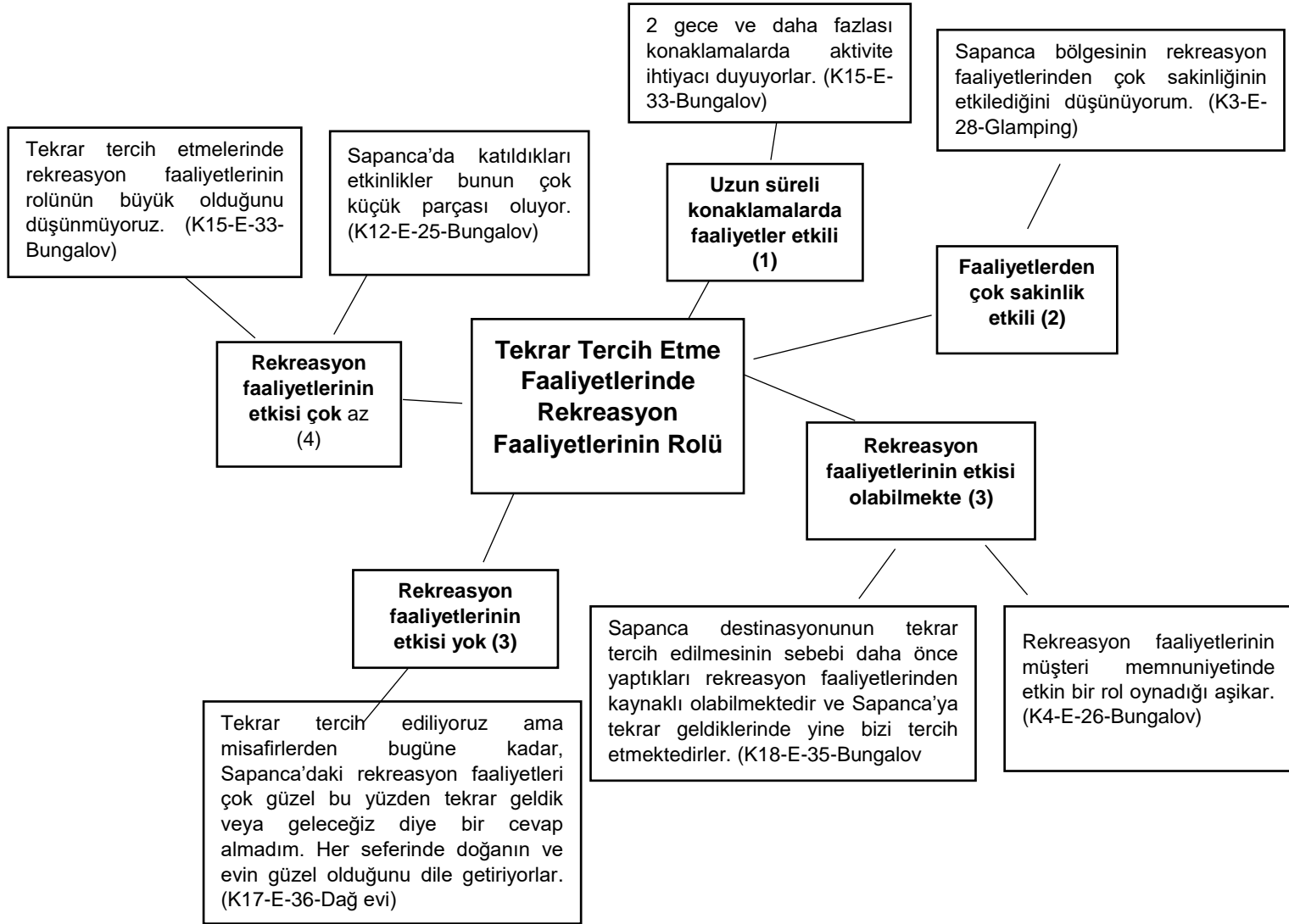
4.7. Konaklama Süresince Gerçekleştirilen Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Bulgular

Şema 6: Konaklama süresince gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetlerine ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 6'da konaklama süresince gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetlerine ilişkin katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 6'daki ifadelerle bakıldığında konaklama süresince gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri "atv safari" (5 kez), "trekking" (5 kez), "rekreasyon alanlarında vakit geçirmek" (5 kez), "göl kenarında yürüyüş" (3 kez), "at binme" (2 kez), "jakuzi-havuz başlarında zaman geçirmek" (2 kez), "balık tutmak" (1 kez), "spaya gitmek" (1 kez), "toplu rekreatif etkinlikler" (1 kez), "ateş kazanı etrafında vakit geçirmek" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Konaklama süresince gerçekleştirilen rekreasyon faaliyetleri kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere misafirler en fazla atv safari, trekking (doğa yürüyüşü) ve rekreasyon alanlarında vakit geçirmek şeklinde faaliyetlerde bulunmaktadır.

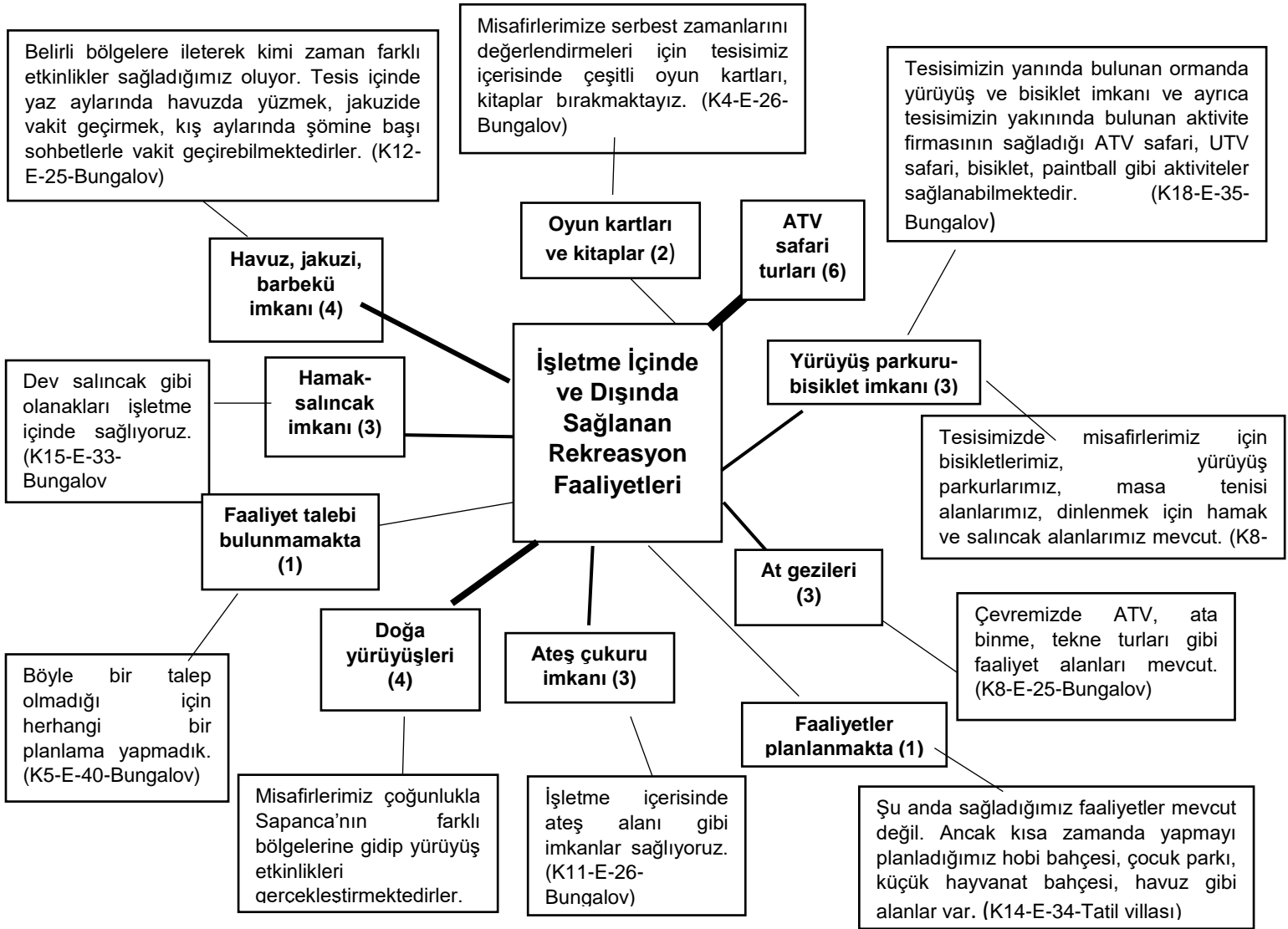
4.8. Tekrar Tercih Etme Davranışında Rekreasyon Faaliyetlerinin Rolüne İlişkin Bulgular

Şema 7: Tekrar tercih Etme davranışında rekreasyon faaliyetlerinin rolüne ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 7'de tekrar tercih etme davranışında rekreasyon faaliyetlerinin rolüne ilişkin katılımcıların görüşlerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli yer almaktadır. Şema 7'deki ifadelerle bakıldığında tekrar tercih etme davranışında rekreasyon faaliyetlerinin rolü "rekreasyon faaliyetlerinin etkisi çok" (4 kez), "rekreasyon faaliyetlerinin etkisi olabilmekte" (3 kez), "rekreasyon faaliyetlerinin etkisi yok" (3 kez), "faaliyetlerden çok sakinlik etkili" (2 kez), "uzun süreli konaklamalarda faaliyetler etkili" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Tekrar tercih etmede rekreasyon faaliyetlerinin rolü kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmesinin tekrar tercih edilmesinde rekreasyon faaliyetlerinin rolü arka plandadır. Bunun yanı sıra bir katılımcı faaliyetlerden çok sakinliğin ön planda olduğu yönünde görüş bildirirken, bir katılımcı ise uzun süreli konaklamalarda faaliyetlerin rolünün olduğunu belirtmiştir.

4.9. İşletme İçinde ve Dışında Sağlanan Rekreasyon Faaliyetlerine İlişkin Bulgular

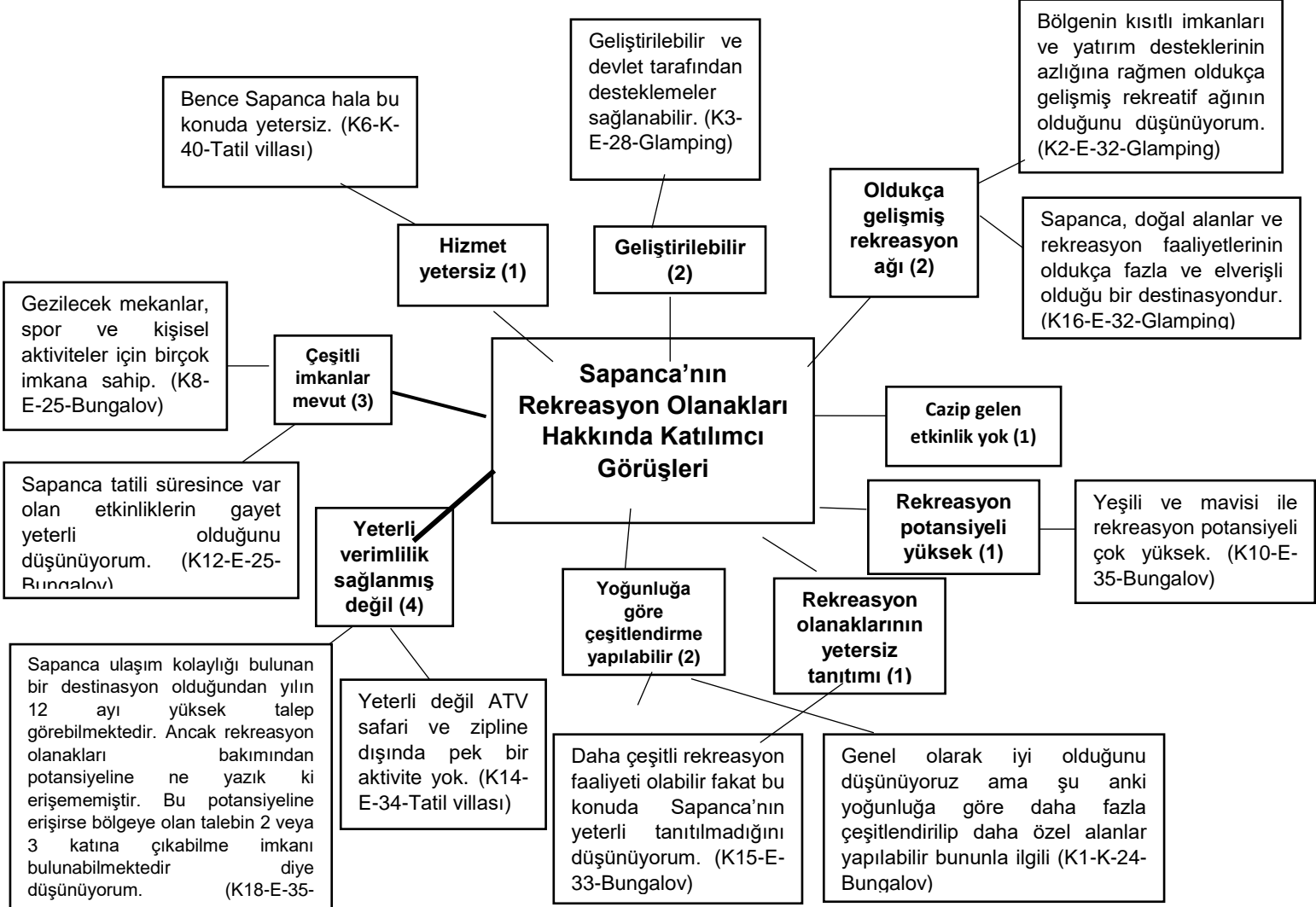

Şekil 8: İşletme içinde ve dışında sağlanan rekreasyon faaliyetlerine ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 8'de işletme içinde ve dışında sağlanan rekreasyon faaliyetlerine ilişkin katılımcıların ifadelerini gösteren kod-alt-kod-bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 8'deki ifadelerle bakıldığında işletme içinde ve dışında sağlanan rekreasyon faaliyetleri "atv safari turları" (6 kez), "doğa yürüyüşleri" (4 kez), "havuz-jakuzi-barbekü imkanı" (4 kez), "at gezileri" (3 kez), "hamak-salıncak imkanı" (3 kez), "yürüyüş parkuru-bisiklet imkanı" (3 kez), "ateş çukuru imkanı" (3 kez), "oyun kartları ve kitaplar" (2 kez), "faaliyetler planlanmakta" (1 kez), "faaliyet talebi bulunmamakta" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. İşletme içinde ve dışında sağlanan rekreasyon faaliyetleri kategorisinin

kodlamalarından görüleceği üzere en fazla sağlanan rekreasyon faaliyetleri atv safari turları, doğa yürüyüşleri, havuz-jakuzi-barbekü vb. imkanlardır. Bunun yanı sıra bir katılımcı ileriye dönük olarak işletme içerisinde rekreasyona dayalı faaliyetleri sağlamayı planladıkları yönünde görüş bildirirken bir katılımcı ise misafirlerinden rekreasyon faaliyetlerine dayalı talep almadıkları için buna dair planlama yapmadıklarını belirtmiştir.

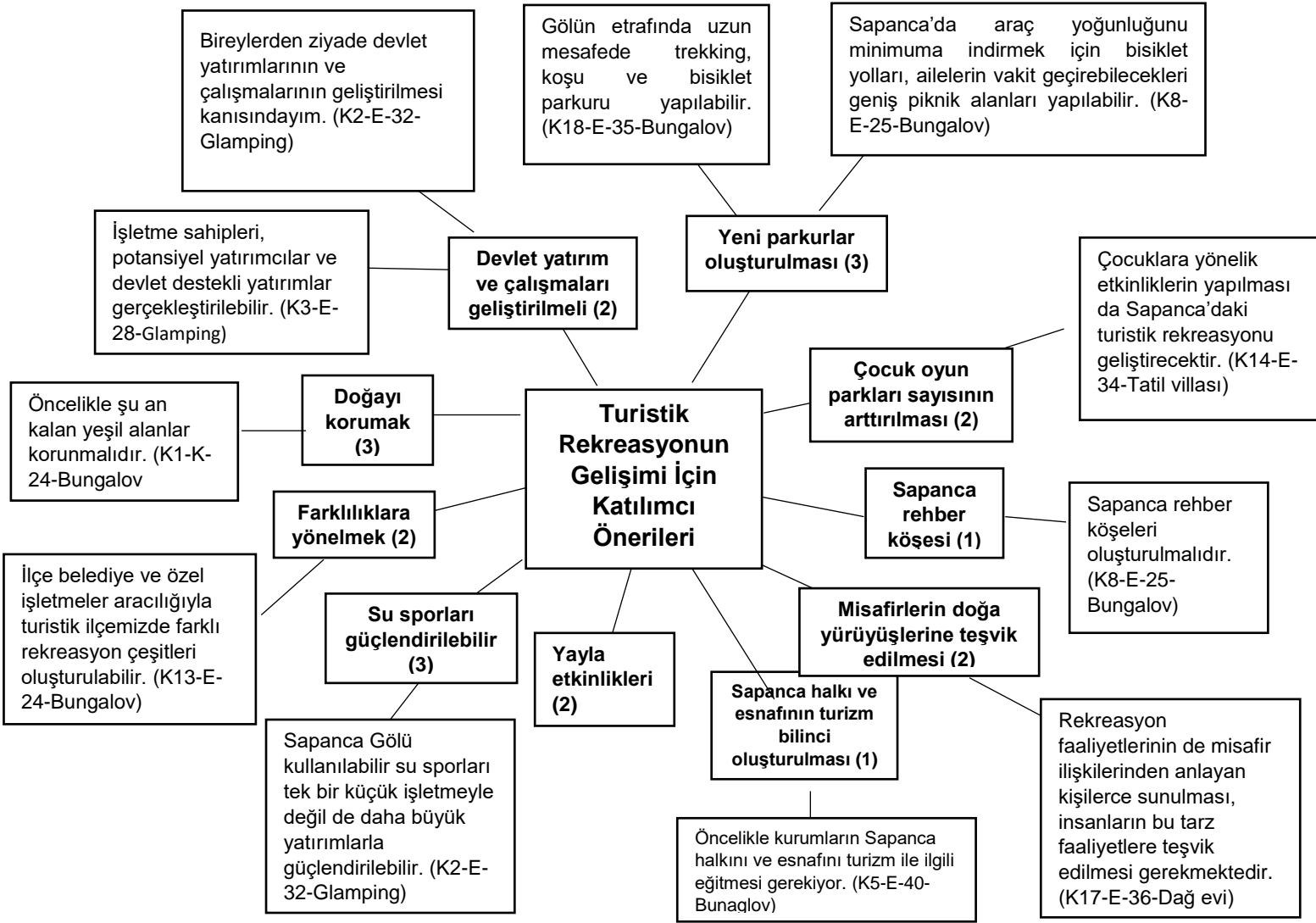
4.10.Sapanca'nın Rekreasyon Olanakları Hakkında Katılımcı Görüşlerine İlişkin Bulgular

Şema 9: Sapanca'nın rekreasyon olanakları hakkında katılımcı görüşlerine ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 9'da Sapanca'nın rekreasyon olanaklarına ilişkin katılımcı ifadelerini gösteren kod-alt kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 9'daki ifadelerle bakıldığında Sapanca'nın rekreasyon olanaklarına ilişkin katılımcı görüşleri "yeterli verimlilik sağlanmış değil" (4 kez), "çeşitli imkanlar mevcut" (3 kez), "geliştirilebilir" (2 kez), "oldukça gelişmiş rekreasyon ağı mevcut" (2 kez), "yoğunluğa göre çeşitlendirme yapılabilir" (2 kez), "rekreasyon potansiyeli yüksek" (1 kez), "rekreasyon olanaklarının yetersiz tanıtımı" (1 kez), "hizmet yetersiz" (1 kez), "cazip gelen etkinlik yok" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Sapanca'nın rekreasyon olanaklarına ilişkin katılımcı görüşleri kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere katılımcılardan ağırlıklı olarak Sapanca'nın rekreasyon olanakları hususunda çeşitli imkanlara sahip olduğu ancak yeterli verimliliğin sağlanamamış olduğu yönünde görüşler gelmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılar olanakların geliştirilebilir olduğu, gelişmiş rekreasyon ağına sahip, rekreasyon potansiyelinin yüksek olduğu ve yoğunluğa göre çeşitlendirme yapılabilir şeklinde ifadelerde bulunmuştur. Ayrıca bir katılımcı Sapanca'nın rekreasyon olanaklarının yetersiz tanıtıldığına dikkat çekerken, iki katılımcı ise hizmetin yetersiz olduğu ve cazip gelen etkinliğin olmadığı yönünde iki farklı görüş bildirmiştir.

4.10. Turistik Rekreasyonun Gelişimi İçin Katılımcı Önerilerine İlişkin Bulgular

Şema 10: Turistik rekreasyonun gelişimi için katılımcı önerilerine ilişkin kod-alt-kod bölümler modeli

Şema 10'da turistik rekreasyonun gelişimi için katılımcı önerilerine ilişkin katılımcı ifadelerini gösteren kod-alt-kod bölümler modeli bulunmaktadır. Şema 10'daki ifadelerle bakıldığında turistik rekreasyonun gelişimi için katılımcı önerileri "su sporları güçlendirilebilir" (3 kez), "doğayı korumak" (3 kez), "yeni parkurlar oluşturulması" (3 kez), "devlet yatırım ve çalışmaları geliştirilmeli" (2 kez), "farklılıklara yönelmek" (2 kez), "yaylalarda doğa turu etkinlikleri" (2 kez), "çocuk oyun parkları sayısının artırılması" (2 kez), "misafirlerin doğa yürüyüşlerine teşvik edilmesi" (2 kez), "Sapanca halkı ve esnafının turizm bilinci oluşturulmalı" (1 kez), "Sapanca rehber köşesi" (1 kez) şeklinde kodlanmıştır. Turistik rekreasyonun gelişimi için katılımcı önerileri kategorisinin kodlamalarından görüleceği üzere katılımcılar ağırlıklı olarak Sapanca'da su sporlarının geliştirilmesi, doğanın korunması, yeni parkurların oluşturulması hususlarının turistik rekreasyonu geliştireceği yönünde görüş bildirmiştir. Bunun yanında devlet yatırım ve çalışmaları, farklılıklara yönelmesi, yaylalarda doğa turu etkinlikleri, çocuk oyun parkı sayılarının artırılması ve misafirlerin doğa yürüyüşlerine teşvik edilmesi de bu konuda yapılması gerekenler olarak ifade edilmiştir. Ayrıca bir katılımcı Sapanca halkı ve esnafının turizm bilincinin oluşturulmasına dikkat çekerken, bir katılımcı ise Sapanca rehber köşelerinin yapılması yönünde öneri getirmiştir.

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesindeki en etkin faktör Sapanca'nın bulunduğu konum itibarıyla büyükşehirlere yakın oluşudur. Zengin ve Kiper (2020)'in çalışmasının bulgularında da Sapanca destinasyonunun turistik anlamda esas çekicilik unsurlarının göl kenarında konumlanması ve sahip olunan yaylaları olduğu görülmektedir. Kaçmaz ve İkiel

(2005)'in çalışmalarında Sapanca sahip olduğu doğal güzellikler ve ulaşım kolaylığı haricinde sakin ve huzurlu bir ortama sahip olması sebebiyle ikinci ev tercihinde değerli bir yere sahip olduğu belirlenmiştir. Bölgeye gelen misafirler kişiye özel alanları olması, konforlu konaklama imkânı tanınması, doğa ile iç içe olması, şehir hayatından uzak olması, online satış kanallarındaki olumlu yorumlar, havuz-jakuzi-şömine özellikleri olması, kişiye benzersiz bir huzur sağlaması gibi sebepler dolayısıyla bungalov vb. tamamlayıcı konaklama işletmelerine ilgi gösterip tercih etmektedirler. Zengin ve Kiper (2020)'e göre Sapanca destinasyonunun turistik anlamda asil çekicilik unsurları göl kenarında konumlanması ve sahip olduğu yaylarıdır. Sapanca, coğrafi olarak İstanbul, Bursa ve Ankara gibi turist gönderen büyük yerleşim birimlerine kolay ulaşılabilir konumdadır. Bölgeye gelen yerli turistlerin büyük bölümünün bu yerleşim yerlerinden geldiği anlaşılmaktadır. Öte yandan bölgede yerleşik olarak ikamet etmekte olan çok sayıda Ortadoğu kökenli vatandaş ve kişi bulunmaktadır. Bu durum Sapanca destinasyonunu Arap turistlerin de sıkça ziyaret ettiği bir çekim merkezi haline getirmektedir. Mevcut çalışmada da tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmesine etki eden birçok faktörün olduğu saptanmıştır.

Katılımcılardan işletmelerinin tercih edilmesinde rekreatif faaliyetlerin bir rolünün olup olmadığı konusunda fikir beyan etmeleri istendiğinde büyük bir çoğunluğu işletmelerinin çevresinde bulunan çeşitli rekreasyon faaliyetlerinin (atv safari, doğa yürüyüşü, at binme vb.) rolünün olduğu yönünde görüş bildirirken, bir kısım katılımcı ise rekreatif olguların etkisinin az olduğunu düşündüklerini belirtmiştir. Kaçmaz ve İkiel (2005)'e göre Sapanca/Kırkpınar başta İstanbul olmak üzere yakın çevredeki illerin rekreasyonel gereksinimini karşılayan önemli sayfiye alanlarından biridir. Akyürek (2016)'in çalışmasında da "bir yerin turist çekebilmesi için rekreasyon olanaklarının bölgede bulunması gerekmektedir" sonucu ortaya çıkmıştır. Bu açıdan mevcut çalışmada ortaya çıkan sonuç literatür ışığında değerlendirildiğinde Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmesinin tercih edilmesinde rekreasyon alan ve faaliyetlerinin bir rolünün olduğu düşünülmektedir. Sapanca'da yapılan rekreasyon faaliyetlerinin çeşitlilik göstermesi de Sapanca'nın rekreasyonel faaliyetler bakımından elverişli bir destinasyon olduğunu göstermektedir. Kaçmaz ve İkiel (2005)'in çalışmasında bu görüşe benzer bir bulgu ortaya çıkmıştır. Sözü edilen çalışmaya göre Sapanca'nın gerek su sporları gerekse de dağ sporları bakımından uygun şartlarının bulunması bölgenin cazibesini arttırmaktadır ve bununla birlikte yalnızca yaz döneminde değil senenin herhangi bir döneminde de rekreasyonel faaliyetlere olanak tanımaktadır.

Sapanca'ya konaklamak üzere gelen misafirlerin rekreasyon alan ve faaliyetlerle ilgili yeterli bilgiye ve bilince sahip oldukları ortaya konulmuştur. Gelen misafirler hem bölgeyi hem de bölgede yapılacak rekreasyonel faaliyetleri bölgeye gelmeden önce sosyal medya üzerinden araştırmaktadırlar. Ayrıca hem Sapanca Belediyesi'nin hem de Sakarya İl Kültür Turizm Müdürlüğü'nün web sayfasında rekreasyonel faaliyetlere dair yeterli kaynağın yer aldığı, dolayısıyla bölgeye gelen yerli turistler bu faaliyetlere ilişkin bilgi edindikleri anlaşılmaktadır. Sapanca daha önceleri günübirlik ziyaret edilen bir destinasyon iken artan konaklama olanakları bireylerin bu ilçede konaklama yapmalarına imkân tanımıştır. Öyle ki bir kez Sapanca'da konaklayan bir kişi daha sonraki seyahatlerinde de ilçede konaklamayı tercih etmektedir. Sapanca'da bulunan tamamlayıcı konaklama işletmelerinin *sadık misafir statüsünde* misafirlerinin olduğu görülmüştür. Aynı sezon içerisinde dört kez ziyaret edilme söz konusudur. Bu işletmelerin tekrar tercih edilmesinde Sapanca'nın doğası ve sakin yapısı büyük bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla bu hususta fiziksel aktiviteler yönünden rekreasyon faktörünün daha arka planda kaldığı görülmekle birlikte uzun süreli konaklamalarda fiziksel aktiviteler açısından rekreasyon ihtiyacının devreye girdiği görülmüştür. Akyürek (2016)'in çalışmasında bu hususta tam tersi bir bulgu ortaya çıkmıştır. Sözü edilen çalışmaya göre bir destinasyondaki rekreasyon faaliyetleri o destinasyona karşı bir müşteri sadakati oluşturmakta ve yerli turistlerin destinasyonu tekrar ziyaret etmesini sağlamaktadır.

Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerine olan turistik talebin en fazla olduğu dönemin ilkbahar-yaz-kış sezonu ve uzun tatil dönemlerinden oluştuğu görülmüştür. İnsanların iş yaşamından arta kalan serbest zamanlarında turizm olayına ve rekreasyon aktivitelerine katılmak istemelerinin bu işletmelere olan talebin söz konusu dönemlerde yoğunlaşmasına neden olduğu sonucuna varılmaktadır. Yıldırgan ve Bilgiçli (2021)'nin çalışmasında hafta sonları ve tatil dönemlerinde oluşan yoğunluğun bu tarz işletmelere yönelik talebi artırdığı düşüncesi yer almaktadır. Üzümcü ve Özmen (2018)'in çalışmasından da İstanbul-Ankara gibi metropollerden Sapanca'ya hafta sonu, yılbaşı gibi özel günler, resmî tatillerde talebin arttığı görülmektedir.

Sapanca'daki turistik rekreasyonun gelişimi için katılımcıların çoğunluğu su sporlarını geliştirmek, yeni parkurlar oluşturmak, doğayı korumak şeklinde öneriler getirmiştir. Bununla birlikte bazı katılımcılar yaylalarda doğa turu etkinlikleri yapmak, devlet yatırım ve çalışmalarının geliştirilmesi, misafirlerin rekreasyonel aktivitelere teşvik edilmesi, çocuk oyun parklarının sayılarının artırılması, farklılıklara yönelmesi Sapanca halkı esnafının turizm bilincinin oluşturulması, Sapanca rehber köşeleri oluşturulması gibi önerilerde bulunmuştur. Çalık ve Akgün (2019)'e göre Sapanca'da Türkiye açısından hassas orman alanları bulunmaktadır ve dolayısıyla bu alanların etkin korunması hedefiyle koruma statülerinin değiştirilerek tabiat koruma alanı, milli park, tabiat parkı gibi özel çevre koruma bölgesi statüsü kazandırılması gerekmektedir. Mevcut çalışmanın bulgularından ve literatürden hareketle Sapanca'daki turistik rekreasyonun gelişimi için öncelikle doğanın korunmasının gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında Sapanca'nın sahip olduğu Sapanca Gölü ve çevresi turistik rekreasyon için değerli bir unsurdur. Sapanca Gölü'nün su sporları için son derece uygun bir yer olması dolayısıyla buradaki su sporlarının artırılması turistik rekreasyonun gelişimine katkı sağlayacak bir diğer önemli faktör olarak düşünülmektedir. İlçedeki rekreasyonel aktivitelerinde çeşitlendirmeye gidilmesi ve bu faaliyetlerin tanıtımına önem verilmesi de ilçeye gelen ziyaretçileri rekreasyonel faaliyetlere yönlendirebileceği ve bu anlamda da gelişim gösterebileceği düşünülmektedir. Bir diğer önemli husus ise Sapanca halkının ve esnafının turizm bilincinin oluşturulmasıdır. Boğan ve Dedeoğlu (2018)'na göre Sapanca turizminde söz sahibi olan tarafların yerel halka serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri olanaklar sunmaları, halkın bölge turizmini desteklemelerini sağlayabilir. Bu açıdan bakıldığında bölge turizminin yerel halk tarafından desteklenmesi Sapanca'daki turistik rekreasyonun gelişimi için de önemli bir husus olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğu Sapanca'nın rekreasyon potansiyelinin yüksek olduğu, gelişmiş rekreatif ağının bulunduğu ve çeşitli imkanların yer aldığı yönünde görüş bildirmiştir. Çalık vd. (2018)'nin çalışmasında Sapanca Gölü ve çevresinin sportif rekreasyon potansiyeli incelenmiştir buna göre Sapanca Gölü ve çevresinin sahip olduğu mevcut doğal konumu ve yapısının insanların sportif anlamda rekreasyonel ihtiyaçlarının karşılayabileceği belirlenmiştir. Genel olarak araştırmanın sonucuna bakıldığında Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerinin tercih edilmelerinde rekreasyon alan ve faaliyetleri rol oynamaktadır. Bununla birlikte işletmenin tekrar tercih edilmesinde fiziksel açıdan rekreatif faaliyetlerin rolünün arka planda kaldığı görülmektedir. Yani Sapanca'daki söz konusu işletmelere yönelik turistik talebin yeniden ziyaret etme davranışında şehrin doğası ve sakinliği ön plandadır.

Yapılan bu araştırmanın sonuçları ışığında geliştirilen bazı öneriler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Sapanca'daki turistik rekreasyonun gelişimi için belediye ve devlet destekli projeler geliştirilebilir.
- Sapanca'da var olan su sporlarına yenilikler katılarak su sporlarında çeşitlendirmeye gidilebilir.
- Sapanca turizminin ve turistik rekreasyonun gelişimi için Sapanca halkı ve esnafının turizm bilinci artırılmalıdır.
- Sapanca'daki rekreasyon alanları ve faaliyetlerinin tanıtımı yapılarak ilçeye gelen misafirlerin bu faaliyetlere teşvik edilmesi sağlanabilir.
- Sapanca'da sayıları her geçen gün artan bu tür konaklama tesisleri ilçenin taşıma kapasitesi de göz önüne alınarak planlanmalıdır. Aksi takdirde Sapanca'nın en büyük avantajı olan sakinliği, dinginliği ve doğal güzellikleri tahrip olma tehlikesi ile karşı karşıya kalabilir.
- Sapanca'da her geçen gün yaygınlaşan tamamlayıcı konaklama işletmeleri yeşil alanların azalmasına sebep olabilmektedir. Bu yapılar oluşturulurken doğanın korunması gözetilmelidir. Söz konusu işletmelerin yeşil sertifika almaları teşvik edilebilir.
- Kış aylarında bölgeye gelen misafirler için festivaller, eğlence faaliyetleri artırılmalıdır.
- Destinasyonun tanıtma stratejisinde rekreasyon alan ve faaliyetlerinin tanıtımına önem verilmeli, görsel materyaller ile bölgeye gelecek olan misafirlerin ilgisinin çekilmesi sağlanmalıdır.

Araştırmacılara yönelik öneriler kapsamında mevcut araştırma soruları Sapanca'daki tamamlayıcı konaklama işletmelerine gelen misafirler üzerinde uygulanabilir. Sapanca'da tamamlayıcı konaklama işletmelerinin yaygınlaşmasının sosyal etkileri, ekonomik etkileri ve fiziksel çevreye olan etkilerini içeren bir araştırma yapılabilir.

6. Kaynakça

- Aaker, D.A., Kumar,V. ve Day, G.S., (2007). Marketing Research, 9.Baskı, John Wiley & Sons, Danvers.
- Adıgüzel, E. (2019), 'Burs İli Gölbaşı Göleti'nde Rekreatif ve Turistik Alanların Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilerek Rekreatif ve Turistik Etkinliklerin Belirlenmesi', Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Akyürek, S. (2016). Rekreatif Alan ve Faaliyetlerinin Yurt İçi Turizm Talebi ve Yeniden Ziyaret Etme Niyetine Etkisi: Bodrum Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Aydın, B. ve Doğan, M. (2020), 'Yeni Koronavirüs (COVID-19) Pandemisinin Turistik Tüketici Davranışları ve Türkiye Turizmi Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi', Pazarlama Teorisi ve Uygulamaları Dergisi, 6(1), s.93-115.
- Aydın, S. (2014). Olgu Bilim Araştırması. Metin, M. (Editörler.), Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri s. 300-301. Ankara: Pegem Akademi.
- Batman, O. (2015). Otel İşletmelerinin Yönetimi, 4. Baskı, İstanbul: Değişim Yayınları.
- Boğan, E., ve Dedeoğlu, B.B. (2018), 'Yerel Halkın Turizmin Etkilerine Yönelik Algılamalarına İlişkin Karşılaştırmalı Bir Çalışma: Alanya ve Sapanca Örneği', Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi, 10(2), s.39.
- Broadhurst, R. (2001), Managing Environments For Leisure and Recreation. GBR. London: Routledge, s.3.
- Çalık, F., Açıkıllı, R., Çetiner, İ.R., ve Keten, S.A. (2018), 'Sapanca Gölü ve Çevresinin Sportif Rekreatif Potansiyelinin Belirlenmesi', Cemil Meriç 10.Uluslararası Sosyal Bilimler ve Spor Kongresi, ss.10.
- Çalık, İ. ve Akgün Ö. (2019), 'Sapanca'da Turizmin Çevresel Sürdürülebilirliği', Tourism and Recreation Dergisi, E-ISSN: 2687-1971, 1 (2), ss. 68
- Demir, O.E. (2014), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri İçinde. Böke, M. (Editör), Nitel Araştırma Yöntemleri, 4.Baskı, ss. 291, Alfa Yayınları: İstanbul.
- Demir, E. (2015), Kısa Süreli (saatlik, Günlük, Haftalık) Konut Kiralama Faaliyetlerinde Elde Edilen Gelirin Vergilendirilmesi. SOBIAD, ss.51-65.
- Ducas, P. (1981), Hotel Front Office Management and Operation (Dubuque, Iowa: William C. Brown Co.) s.2.
- Göksu, E. (2020). Aladağlar Milli Parkı'ndaki Turizm ve Rekreatif Faaliyetlerinin Kırsal Kalkınmaya Etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göksu, E., ve Somuncu, M. (2018), 'Babia Gora Milli Parkı'nda Turizm ve Rekreatif Aktiviteleri ve Ziyaretçi Yönetimi', TÜCAUM 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu, s. 272, Ankara: TÜCAUM.
- Kabadayı, M. ve Kardeş, N. (2020), 'Kovid-19'un (Koronavirüsün) Yerli Turist Davranışı ve Seyahat Eğilimlerine Etkileri', DOI: 10.26677/TR1010.2020.586, 4(4), s.3715.
- Kaçmaz, M. ve İkiel, C. (2005), 'Sapanca-Kırkpınar'da Sayfiyecilik ve Mekansal Etkileri', Ulusal Coğrafya Kongresi', ss. 3-4.
- Kement, Ü., ve Batga, B. (2016), 'Bingöl'de Termal Amaçlı Hizmet Veren İşletmelerin Rekreatif ve Turistik Açısından Değerlendirilmesi', Journal of Tourism and Gastronomy Studies, DOI: 10.21325/jotags.2016.48, 4(4), 57-74.
- Kemer, E. (2013), 'Turizm Tedarik Zinciri Yönetiminde Alıcı-Tedarikçi İlişkileri: Kapadokya Bölgesi Konaklama İşletmelerine Yönelik Bir Araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kırcı Tekeli, E. (2020), 'Mükemmeliyetçiliğin Problem Çözme Becerisine Etkisinde Duygusal Zekânın Aracı Rolü: Turist Rehberlerine Yönelik Bir Uygulama', Yayınlanmamış Doktora Tezi Nevşehir HacıBektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Malhotra, N. K. (2004), Marketing Research an Applied Orientation, 4. Baskı, Pearson Prentice Hall, New Jersey.
- McKinsey and Company (2020), "Consumer Sentiment Evolves as the Next "Normal" Approaches" <https://www.mckinsey.com/businessfunctions/marketing-and-sales/ourinsights/a-global-view-of-howconsumer-behavior-is-changing-amid-covid-19> (Erişim Tarihi: 10.11.2020).
- Midgett, C, Bendickson, J. S, Muldoon, J, ve Solomon, S. J. (2018), The Sharing Economy and Sustainability: A Case for Airbnb. Small Business Institute Journal, 13(2), 51-71.
- Olalı, H. ve Korzay, M. (1993), Otel İşletmeciliği, 2.Baskı, Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Oral, S. (2005), Otel İşletmeciliği ve Verimlilik Analizleri, 5.Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.

- Orel, D. F. ve Yavuz, M. C. (2003), 'Rekreasyonel Turizmde Müşteri Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma', Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11(11), 61-76.
- Öztekin, H. ve İlhan, İ. (1994), "Konaklama Endüstrisi ve Konaklama İşletmelerinin Sınıflandırılması", Anatolia Dergisi, 5(2), ss. 14.
- Öztürk, S., ve Aydoğdu, A. (2012), 'Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın Rekreasyonel Olanakları' I. Rekreasyon araştırmaları kongresi bildiri kitabı, ss.612, Antalya.
- Resmi Gazete (2019) 'Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik' <https://mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/21.5.1134.pdf> (16.10.2021).
- Rüzgar, H. (2016), Adıyaman İli ve Yakın Çevresinin Turizm Yönelik Rekreasyonel Peyzaj Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü.
- Sapanca info (2022), <https://www.sapanca.info/savibu/> (15.09.2022).
- Somuncu, M. ve Karadeniz, N. (2004), 'Türkiye'de Dağlık Alanlarda Ekoturizmin Algılanışı: Aladağlar Örneği', II. Uluslararası Turizm Çevre ve Kültür Sempozyumu, 173-187. İzmir
- Stone, P. J., Dunphy, D. C. And Smith, M. S. (1966, The General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis. Oxford, England: M.I.T. Press.
- Torkildsen, G. (2005), Leisure And Recreation Management., 5. Baskı London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2020), Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/>. (10.12.2021).
- Türkay, O. (2015), Rekreasyon ve Animasyon İşletmeleri. İçinde B. Z. & Ş. D. (Editörler), Turizm işletmeleri, 3. Baskı, s. 347-389 İstanbul: Değişim Yayınları.
- Üzümcü, T. ve Özmen, A. (2018), 'İkincil Konutların Turizm Kazandırılması: Sapanca Örneği', Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi, E-ISSN: 2602-4411, 2(2).
- Yağmur, Y., ve İçigen, E., T. (2016), 'Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Süreci ve Rekreasyon Faaliyetlerinin İncelenmesi Üzerine Bir Çalışma', Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, DOI: 10.17123/atadvol27iss20007, 27(2), ss.227-242.
- Yenişehirlioğlu, E. ve Salha, H. (2020), 'Covid 19 Pandemisinin Türkiye İç Turizmine Yansımaları: Değişen Talep Üzerine Bir Araştırma', İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(37), ss. 355-368.
- Yıldırğan, R. ve Bilgiçli, İ. (2021), 'Turizmde Kısa Süreli Konut Kiralama: Sapanca Destinasyonu Üzerine Bir Araştırma', Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, DOI: 10.26677/TR1010.2021.814, 5(3), S.1689-1690,
- Yıldırğan, R., Bilgiçli, İ., Baysal, H. ve Batman, O. (2020), 'Local People's Perception of Halal Tourism and Arab Tourists: The Case of Sapanca', Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 15 (3), ss.849-874.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013), Nitel Araştırma Yöntemleri, 9.baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zengin, B. ve Kiper, V. O. (2020), 'Destinasyon Sürdürülebilirliği Kapsamında De-Marketing Uygulamaları: Sapanca Destinasyonuna Dair Önleyici Bir Çalışma', Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, DOI: 10.26677/TR1010.2020.469, 4(3), Ss.2107.
- Zikmund, W. G. (1997), Business Research Methods, 5.baskı, The Dryden Press, Orlando. <http://guide.sapanca.com.tr/tr/activities/1/> (18.11.2021). <https://kocaeli.ktb.gov.tr/TR-69233/kus-gozetleme.html> (18.11.2021). <https://turizm.sapanca.bel.tr/dizin/sapancada-doga-fotografciligi/> (18.11.2021). <https://turizm.sapanca.bel.tr/dizin/sapancada-trekking/> (18.11.2021).

T.C.
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-26428519-044-45827
Konu : Etik Kurul Kararı 22/5 "Meliha Sena YILDIRGAN"

29.04.2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Etik Kurulunun 29/04/2022 tarih ve 22 no'lu toplantısında almış olduğu beşinci maddesine (madde 5) ilişkin karar örneği aşağıda sunulmuştur.

Madde 5 –Meliha Sena YILDIRGAN 'ın 06/04/2022 tarihli ve 44128 sayılı dilekçesi ve ekleri görüşmeye açıldı.

Yapılan görüşmeler sonunda Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Bölümü yüksek lisans öğrencisi **Meliha Sena YILDIRGAN** 'ın Turizm Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan BATMAN 'ın danışmanlığında hazırladığı "Rekreasyon Alan ve Faaliyetlerinin Tamamlayıcı Konaklama İşletmeleri Üzerindeki Rolü: Sapanca Örneği" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliğiyle karar verilmiştir.